

สถาบันวิมุตตยาลัย

เชิญตะวัน

ว. วชิรเมธี

เชิญสิ่งดี ๆ มาสู่ชีวิต เชิญพรที่สัมฤทธิ์มาสร้างชีวา

www.dhammatoday.com

เชิญตะวัน

เชิญสิ่งดี ๆ มาสู่ชีวิต เชิญพรที่สัมฤทธิ์มาสร้างชีวา

ว. วชิรเมธี

คำปรารภ

(จากห้องสมุดธรรมดา – โรงเรียนเตรียมสามเณร)

นับแต่อาตมภาพบวชเรียนที่วัดครั้งแรกได้ ตำบลศรี อำเภอยะรังของ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี ๒๕๓๐ เป็นต้นมา และยังคงอยู่เป็นสามเณรศึกษาพระปริยัติธรรมและศึกษาวิชาสามัญ จนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปี ๒๕๓๒ นั้น ตลอดเวลาดังกล่าวที่ได้อาศัยศึกษาพระธรรมวินัยอยู่ในวัดครั้งแรกได้ ผู้เขียนได้พบเห็นสภาพความขาดแคลนของวัดในหลายเรื่องด้วยกัน เช่น ขาดแคลนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ขาดแคลนอาคารเรียน ขาดแคลนครูบาอาจารย์ ขาดแคลนงบประมาณ สิ่งเดียวเท่านั้นที่ทางโรงเรียนวัดแห่งนี้มีพร้อมอย่างเต็มเปี่ยมก็คือ ความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรให้ได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุดของท่านเจ้าอาวาส ซึ่งก็คือ พระครูวิรุฬหวิริยธรรม ในปัจจุบันนี้

วันหนึ่ง เมื่อผู้เขียนไปนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้องสมุดเก่าๆ ของวัด ซึ่งเป็นห้องสมุดที่สร้างขึ้นตามยถากรรม กล่าวคือ ใช้ไม้ฟากกันเป็นห้องโดยมีฝาผนังข้างหนึ่งเป็นกำแพงวัดที่ใช้เป็นผนังห้องสมุดไปด้วยในตัว ขณะที่ผู้เขียนซึ่งขณะนั้นยังเป็นสามเณรอายุเพียง ๑๔ ปี นั่งฟังผนังห้องสมุดอ่านหนังสืออย่างเพลิดเพลินเจริญใจแล้วก็เดินออกมาจากห้องสมุด เพื่อเข้าเรียนในวิชาต่อไปนั้น เพื่อนๆ ก็ชี้มาที่ผู้เขียนพลางหัวเราะฮากันครืน เมื่อผู้เขียนหันไปสำรวจก็พบความผิดปกติอันเป็นที่มาของเสียงหัวเราะ นั่นก็คือ ผนังปูนเก่าๆ สีขาวซีดของผนังห้องสมุดได้ลอกติดแผ่นหลังของผู้เขียนออกมาด้วยหนึ่งแผ่น ผู้เขียนแกะผนังปูนเก่าๆ นั้นออกจากแผ่นหลังของตัวเอง แล้ววางที่นั่นเอง ก็เกิดปณิธานขึ้นมาในใจว่า “วันหนึ่งข้างหน้า หากสามารถพึ่งตนเองในทางสติปัญญาได้เมื่อไหร่ จะขอกลับมาสร้างห้องสมุดที่ดีที่สุดในแก่โรงเรียนวัดแห่งนี้ให้จงได้” แม้วันเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานเพียงไร แต่ปณิธานนี้ก็ยังคงก่อร่างงายอยู่ในใจของผู้เขียนเสมอมา

อยู่มาวันหนึ่ง เมื่อผู้เขียนเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการเขียนหนังสือชื่อ “ธรรมะติดปีก” บ้างแล้ว ก็มีเหตุให้ได้พบกับกัลยาณมิตรคนหนึ่งคือ คุณนันทนา มั่นเศรษฐวิทย์ มหาอุปาลิกา ผู้สนใจในธรรมปฏิบัติได้มานั่งสนทนาธรรมกับผู้เขียนที่วัดเบญจมบพิตร ช่วงหนึ่งของการสนทนา คุณนันทนา มั่นเศรษฐวิทย์ ได้พิจารณาตนขอถวายความอุปถัมภ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ผู้เขียนจึงนำเสนอว่า หากอยากส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ไม่มีวิธีใดจะดีไปกว่าการช่วยกัน “ถวายความรู้” ให้แก่พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นศาสนทายาทให้ได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุด เมื่อคุณนันทนาเห็นด้วย ผู้เขียนจึงเสนอว่า ควรร่วมกันสร้างห้องสมุดให้พระภิกษุสามเณรได้อ่านหนังสือกันให้มากๆ เพราะหากพระภิกษุสามเณรมีความรู้ไม่มาก เติบโตขึ้นมาในระบบการศึกษาที่กะพรวนกะพร่ง ทั้งยังไม่รักในการแสวงหาวิชาความรู้ หรือถึงรักในการแสวงหาวิชาความรู้ แต่หากไม่มีสถานการศึกษาที่ดีพอ พระภิกษุสามเณรที่เป็นปัญญาชน

และมีศักยภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

ต่อมาคุณนันทนา มั่นเศรษฐวิทย์ ได้นำเรื่องที่สนทนากันไปนำเสนอให้ **คุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์** ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการบริษัท ยูแทคไทย จำกัด ในขณะนั้นพิจารณา ผลก็คือ **คุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์** รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงของบริษัททุกคนต่างมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า **ควรส่งเสริมการศึกษาของคณะสงฆ์ให้ดีที่สุด** และนั่นจึงเป็นที่มาของการ “ทอดกฐินสามัคคี” ณ วัดครั้งแรก ในปี ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นปีแรก และเป็นจุดเริ่มต้นของการทอดกฐินในปีต่อๆ มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนในที่สุดเจตนารมณ์ซึ่งเป็นเพียงความฝันในอดีตก็ได้รับการสานต่อให้เห็นเป็นรูปธรรม กล่าวคือ **คุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์** และกัลยาณมิตรอีกหลายบริษัทได้ร่วมกันสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่สวงาม พรั่งพร้อมด้วยอุปกรณ์ทางการศึกษาสมบูรณ์แบบที่สดแห่งหนึ่งในประเทศไทย และมอบถวายไว้กับวัดครั้งแรกนี้ ต.ครั้ง อ.เชียงของ จ.เชียงราย พร้อมทั้งได้กราบทูลเชิญ **เสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานเปิดอาคารเรียนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ การเสด็จพระราชดำเนินในวันนั้น นำความปลาบปลื้มยินดีมาสู่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างหาที่สุดมิได้ และกลายเป็นประวัติศาสตร์แห่งความภาคภูมิใจร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ แก่ผู้บริหาร พนักงานทุกคนของบริษัท ยูแทคไทย จำกัด ในวันที่ ที่ได้มองเห็นว่า เงินทุกบาททุกสตางค์ที่เกิดจากการทอดกฐินทุกปีนั้น ถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่าและมีความหมายทางการศึกษามากที่สุด

หลังจากงานเปิดโรงเรียนที่พัฒนามาจากห้องสมุดเพียงห้องเดียวในยุคต้นของงาน พัฒนาการศึกษาคณะสงฆ์ก็เริ่มโดยผู้เขียนและคุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์แล้ว คุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์ พร้อมทั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการบริษัท ยูแทคไทย จำกัด ยังคงมีวิสัยทัศน์ต่อไปว่า ควรมีการจัดระบบการบริหารงานของโรงเรียนในทุกเรื่องให้มีระบบมาตรฐาน สมกับที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์พัฒนามาแต่ต้น อย่างน้อยที่สุดก็ควรจะเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมตัวอย่างหรือเป็นโรงเรียนเตรียมสามเณรในอนาคต สอดตามแนวพระราชดำริใน **เสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ที่ได้พระราชทานในวันเสด็จพระราชดำเนินด้วย ด้วยวิสัยทัศน์อันยาวไกลดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับทิศทางและแนวนโยบายในการบริหารโรงเรียนขึ้นมาชุดหนึ่งโดยมีคุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์ และผู้เขียนร่วมกันเป็นประธาน และเพื่อให้การที่ริเริ่มไว้สำเร็จเป็นรูปธรรม คณะกรรมการจึงเห็นควรจัดตั้งมูลนิธิขึ้นมามูลนิธิหนึ่ง เพื่อรองรับการบริหารกิจการของโรงเรียนให้มีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ด้วยเหตุดังกล่าวมา การทอดกฐินสามัคคีที่นำโดย **บริษัทยูแทคไทย จำกัด** ในปี ๒๕๕๒ นี้ **คุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์** ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการบริษัท ยูแทคไทย จำกัด ในฐานะประธานกรรมการกฐินอีกตำแหน่งหนึ่ง จึงระบุดูอุปถัมภ์ของ

การทอดกฐินไว้ว่า ต้องการระดมเงินทุนจำนวนหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นมูลนิธิสำหรับอุปถัมภ์โรงเรียน ความดำริที่เป็นกุศลดังกล่าวนี้ทราบไปถึง**คุณยายทัศนีย์ บุรุษพัฒน์** ซึ่งเป็นนักการศึกษาผู้ปรารถนาจะสร้างศาสนทายาทระดับปัญญาชนไว้ให้กับสถาบันสงฆ์ไทยเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงมีมติพิจารณาขอร่วมเป็นเจ้าภาพกฐินอีกส่วนหนึ่งด้วย

จึงเป็นอันว่า กฐินสามัคคีประจำปี ๒๕๕๒ นี้ จึงมีบริษัทยูแทคไทย จำกัด และคุณยายทัศนีย์ บุรุษพัฒน์ และครอบครัวร่วมกันเป็นเจ้าภาพหลัก โดยมีกัลยาณมิตรจากบริษัทและองค์กรอื่นๆ อีกหลายแห่งร่วมเป็นบุญภาคีผู้มีส่วนแห่งความดีเช่นที่เคยจัดมาทุกปี

ความสำเร็จของ **“โครงการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์แห่งอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง”** ในเบื้องต้นเท่าที่กล่าวมานั้น เกิดขึ้นได้ก็เพราะความเสียสละของกัลยาณมิตรชาวยูแทคไทยทุกคน กอปรกับวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้บริหารระดับสูงของบริษัทยูแทคไทย จำกัด ที่นำโดย**คุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์** เป็นต้น จึงทำให้วันนี้มีพระภิกษุสามเณรมากมายในท้องถิ่นทุรกันดารได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างดียิ่ง

ผู้เขียนในฐานะประธานกรรมการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์แห่งอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตระหนักในคุณูปการอันสูงยิ่งของคุณอุดม อุดมปัญญาวิทย์ และชาวยูแทคไทยทุกคน ตลอดจนถึงภาคีกัลยาณมิตรทุกภาคส่วนที่ได้ช่วยกันสร้างฝันให้เป็นจริง จึงขอถือโอกาสนี้กล่าวอนุโมทนาและบันทึกกุศลกิจของทุกท่าน ทุกคน ทุกฝ่าย ไว้ให้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในบรรทัดนี้ ที่ครั้งหนึ่งในชีวิตเราทั้งหลายได้ร่วมกันสร้างสิ่งที่ดีที่สุดคือโรงเรียนพระปริยัติธรรมมอบไว้ให้เป็นสมบัติของพระบวรพุทธศาสนา พร้อมทั้งยังได้มอบโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กเยาวชนอีกมากมายนับไม่ถ้วน ในโอกาสอันเป็นมงคลยิ่งที่เราได้มาร่วมกันทอดกฐินสามัคคีอีกครั้งหนึ่งนี้ ผู้เขียนก็ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยอำนวยการให้ผู้เกี่ยวข้องกับการทอดกฐินสามัคคีในคราวนี้ จงประสบความสุข สิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลด้วยศีล สมานิ ปัญญา และจงได้ดวงตาเห็นธรรมตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยทั่วหน้ากันด้วยเทอญ

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี
ประธานกรรมการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์
แห่งอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

สารบัญ

	หน้า
ภาค ๑ ทฤษฎี	
ดังดวงตะวัน	๗
กัลยาณมิตรธรรม :	
ภาวะผู้นำของกัลยาณมิตร	๑๓
ภาค ๒ กรณีศึกษา	๑๗
ความรู้จักคิดและกัลยาณมิตรของ	
- พระเจ้าอโศกมหาราช :	
จากทราชากระหายสงครามเป็นมหาราชโลกไม่ลืม	๒๐
- องค์คุลิมาล :	
จากฆาตกรใจร้ายกลายเป็นพระอรหันต์เปี่ยมเมตตา	๓๔
- กิสาโคตมี :	
จากสตรีวิกลจริตพลิกชีวิตเป็นพระอรหันต์	๔๐
- หลุยส์ เบรลล์ :	
จากคนตาบอดสู่คนของโลก	๔๖
- อัลเฟรด โนเบล :	
จากคนบาปกลายเป็นนักบุญอันดับหนึ่งของโลก	๕๕

ภาค ๓ วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงชีวิตของบุคคลสำคัญ ๖๕

- อโศกมหาราช
- องคุลิมาล
- กิสาโคตมี
- หลุยส์ เบรลล์
- อัลเฟรด โนเบล

ภาคพิเศษ

๖๖

บริษัทไทย จำกัด : กัลยาณมิตรยิ่งใหญ่
ผู้สร้างโรงเรียนเตรียมสามเณรวัดศรีไตรวิทยา

ภาค ๑ ทฤษฎี ดั่งดวงตะวัน

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการศึกษา มนุษย์ทุกคน
มีศักยภาพในการเป็นนักศึกษา กล่าวคือ สามารถฝึก หัด พัฒนา
ให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งๆ ขึ้นไปจากปุถุชนจนเป็นกัลยาณชน และ
อารยชนในที่สุด ผู้ที่ศึกษาสำเร็จการศึกษาตามแนวทางของพุทธ-
ศาสนา นับว่าเป็น “พุทธะ” คือ เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ที่ว่าเป็น ผู้รู้ หมายถึง รู้จักโลกและชีวิตตามความเป็นจริง
เช่น รู้ว่าโลกและชีวิตเป็นไปตามเหตุตามปัจจัย ไม่ได้เป็นไปตามที่
ใจเราต้องการ รู้ว่าใดๆ ในโลกล้วนตกอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์ คือ
ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา (ไม่แน่ ไม่ได้ตั้งใจ ไม่มีอะไร
สมบูรณ์แบบ) รู้ว่ากายใจของเราเป็นเพียงองค์ประกอบของเหตุ
ปัจจัยฝ่ายรูปธรรมและนามธรรมมารวมกันชั่วคราว ตัวตน (อัตตา)

ที่แท้จริงของเรานั้นไม่มี ความรู้สึกว่าตัวฉัน (อหังการ) ของฉัน (มมังการ) นี่แหละตัวฉัน (เอโสหสมฺ) เป็นเพียงความหลงผิดที่เรา คิดกันขึ้นมาเอง หรือความรู้ว่า ชีวิตของมนุษย์ทุกคนล้วนมีโอกาส เผชิญโลกธรรมทั้ง ๘ อันประกอบไปด้วยได้ลาภ เสียลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา สุข ทุกข์

กล่าวอย่างถึงที่สุด ความรู้จักโลกและชีวิตตามความเป็นจริง คือ การรู้ว่าชีวิตเป็นทุกข์ (ทุกข์) และความทุกข์นั้นเกิดขึ้นมาจาก สาเหตุคืออวิชชา (สมุทัย) แต่เมื่อความทุกข์มีอยู่ ภาวะที่ปลอด ทุกข์ก็มีอยู่เช่นกัน (นิโรธ) และทางดับทุกข์นั้น ก็มีอยู่แล้ว (มรรค) เป็นต้น

ที่ว่าเป็น **ผู้ตื่น** หมายถึง ตื่นจากการถูกครอบงำของกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง

ที่ว่าเป็น **ผู้เบิกบาน** หมายถึง หลุดพ้นจากพันธนาการของ กิเลสอย่างสิ้นเชิง จึงมีจิตและปัญญาที่เป็นอิสระ สดชื่น เบิกบาน ผ่องใส เป็นสุข ดังหนึ่งดอกบัวที่พ้นจากน้ำในยามรัตติกาล ครั้นได้ สัมผัสแสงแรกแห่งอาทิตย์อุทัยก็พลันเรืองแสงฉายอย่างงดงาม ในยามรุ่งอรุณ

มนุษย์ทุกคนก็เป็นเช่นดอกบัว คือ บัวทุกดอกมีศักยภาพที่จะ ผลิบานฉันใด มนุษย์ทุกคนก็มีศักยภาพที่จะเป็นพุทธะ คือ เป็น

ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฉะนั้น บัวทุกดอกมีวิวัฒนาการสูงสุดอยู่ที่การ ได้ผลิบาน มนุษย์ทุกคนก็มีวิวัฒนาการสูงสุดอยู่ที่การได้ตื่นรู้ สู่อิสรภาพ

มนุษย์มีศักยภาพที่จะเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานได้ก็จริงอยู่ แต่ ศักยภาพเช่นนั้นจะได้รับการพัฒนาขึ้นมาหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับ เหตุปัจจัย ๒ ประการ ซึ่งพระพุทธองค์ทรงเรียกว่า “บุญนิมิตแห่ง มรรค” หรือ “รุ่งอรุณของชีวิตดีงาม”

บุญนิมิตแห่งมรรค (มรรคมองค์ ๘ หรือ ระบบการศึกษาเพื่อ พัฒนาศักยภาพแห่งความเป็นพุทธ) หรือ “รุ่งอรุณของชีวิตดีงาม” ตามที่กล่าวมานี้มี ๒ ประการ

๑. โยนิโสมนสิการ

ความรู้จักคิด

๒. กัลยาณมิตร

ความมีมิตรดี

ทั้งความรู้จักคิด (analytical thinking) และความมีมิตรดี (having good friends) เป็นพุทธธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญ ไว้เป็นอันมากกว่า เป็นปัจจัยสำคัญอันเป็นจุดเริ่มต้นของการมีชีวิต ที่มีการศึกษา หรือเป็นจุดตั้งต้นของการดำเนินอยู่บนเส้นทางของ การเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน หรือการดำเนินอยู่บนอริยมรรค ใคร ก็ตามมีความรู้จักคิดและมีมิตรดี ก็เป็นอันว่า คนคนนั้นกำลังมี ชีวิตที่มีหลักประกันว่า จะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง มีแนวโน้ม มี

อนาคตที่สดใส เชื่อกันได้ว่า จะสามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่าง
สง่างาม รุ่งโรจน์โชติตา เหมือนดังเมื่อมีรัศมีอ่อนๆ ของดวงอาทิตย์
อุทัยไแสงเรืองรุ่งขึ้นมาก่อนในยามรุ่งอรุณ ก็เป็นอันเชื่อมั่นได้ว่า
ไม่ช้าไม่นานต่อจากนั้น โลกทั้งโลกจะสว่างไสวไปด้วยพลังงาน
จากแสงอาทิตย์โดยสมบูรณ์ ความเชื่อมั่นมีพุทธวจนะตรัสไว้ดังต่อไปนี้

“ภิกษุทั้งหลาย ก่อนอาทิตย์อุทัย ย่อมมีแสงอรุณเรืองรุ่งขึ้น
มาให้เห็นเป็นบุพนิมิต ฉันทิ **ความรู้จักคิด** ก็เป็นตัวนำ เป็น
บุพนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอริยมรรคมีองค์ ๘ แก่ภิกษุ ฉันทิ”

“ภิกษุทั้งหลาย ก่อนอาทิตย์อุทัย ย่อมมีแสงอรุณเรืองรุ่งขึ้น
มาให้เห็นเป็นบุพนิมิต ฉันทิ **ความมีกัลยาณมิตร** ก็เป็นตัวนำ
เป็นบุพนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอริยมรรคมีองค์ ๘ แก่ภิกษุ
ฉันทิ” (ส.ม. ๑๙/๕-๑๒๙/๒-๓๖)

โยนิโสมนสิการ หรือ ความรู้จักคิด เป็นศักยภาพที่สามารถ
ฝึกหัดพัฒนาให้เกิดขึ้นมาได้ ทั้งยังถือว่าเป็นคุณธรรมแกนที่เมื่อมี
ขึ้นมาในบุคคลใดแล้ว แม้ไม่ต้องอาศัยกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นปัจจัย
ภายนอก เช่น พระพุทธเจ้า พระอริยสาวก พระสาวกสาวิกา
ปัญญาชน หรือบุคคลทั่วไปเลย บุคคลนั้นๆ ก็สามารถพิจารณา
เหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน เรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่าน
พบให้ก่อเกิดเป็น “ปัญญา” ที่นำมาพัฒนาชีวิตได้ ซึ่งเมื่อมองใน
แง่นี้ จึงกล่าวได้ว่า สำหรับคนที่รู้จักคิด ย่อมมีกัลยาณมิตรอยู่ทุก

แห่งหน แต่ในทางกลับกัน คนที่ไม่รู้จักคิด แม้จะมีกัลยาณมิตรอยู่
รอบกาย ก็ไม่อาจได้รับประโยชน์สูงสุดอย่างที่ควรจะเป็น
ดุจเดียวกับทัพพีที่อยู่กับหม้อแกง ทว่าไม่รู้รสแกง กบอยู่กับ
ดอกบัว ทว่าไม่รู้รสเกสรบัว

ในอดีตกว่าพันปีมาแล้ว **กาลิเลโอ กาลิเลอี** เคยสังเกตเห็น
การแกว่งของโคมไฟในโบสถ์แห่งหนึ่งว่า มีระยะการแกว่งที่เท่ากัน
เสมอ จึงนำเอาเหตุการณ์เล็กๆ นี้นำมาพิจารณาก็ทำให้ค้นพบกฎการ
แกว่งของลูกตุ้ม ซึ่งเป็นความจริงทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่ยัง
คงใช้ได้มาจนถึงทุกวันนี้

วันหนึ่งขณะที่**ไอแซค นิวตัน** นั่งอยู่ใต้ต้นแอปเปิ้ล เขา
สังเกตเห็นว่า ลูกแอปเปิ้ลที่หล่นลงมาแล้วต้องตกลงดินเสมอ จึง
เกิดคำถามว่า ทำไมผลแอปเปิ้ลเมื่อหล่นจากขั้วแล้วจึงไม่ลอยขึ้น
สู่ชั้นอากาศ ผลของการครุ่นคิดหาความจริงที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง
ปรากฏการณ์คราวนี้ ทำให้เขาค้นพบกฎแห่งแรงดึงดูดหรือกฎแห่ง
แรงโน้มถ่วงของโลก ซึ่งก็เป็นความจริงทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
อีกอย่างหนึ่งที่ยังคงเป็นจริงอยู่มาจนถึงบัดนี้

ในสมัยพุทธกาล ขณะที่สามเณรน้อยรูปหนึ่งกำลังเดิน
บิณฑบาตอยู่ในหมู่บ้าน ระหว่างทางเธอสังเกตเห็นชาวนาากำลัง
ไขน้ำเข้านา ช่างครกำลังดัดลูกศร ช่างไม้กำลังเกลาไม้ เธอเกิด
คำถามเชิงวิจัยขึ้นมาว่า ชาวนายังสามารถไขน้ำให้เข้านาได้ตาม

ประสงค์ ช่างศรยังดัดลูกศรที่คดให้ตรงได้ตามประสงค์ ช่างไม้ยัง
เกลาไม้ที่ขรุขระให้กลมกลิ้งได้ตามประสงค์ แล้วทำไมเราจะฝึก
ตัวเองให้เป็นบัณฑิตไม่ได้ ด้วยความเป็นคนช่างคิด ช่างพิจารณา
ประสบการณ์ที่อยู่ตรงหน้าอย่างลึกซึ้ง สามเณรน้อยจึงถือเอา
ประสบการณ์ที่ได้ผ่านพบมาเตือนตนให้รีบพัฒนาตนเองจนบรรลุ
อริยมรรคกระทั่งภายในไม่ทันข้ามวัน ก็สามารถบรรลุภาวะพระ
นิพพานอันเป็นผลที่หมายสูงสุดในทางพุทธศาสนาได้สมตาม
เจตนารมณ์

ตัวอย่างทั้งสามประการที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า สำหรับ
ผู้ที่มีโยนิโสมนสิการ คือ รู้จักคิด หรือคิดเป็นนั้น แม้ไม่มี
กัลยาณมิตรที่เป็นบุคคลสำคัญหรือเป็นผู้ทรงภูมิธรรมภูมิปัญญา
คอยแนะนำพร่ำสอนโดยตรง เขาก็สามารถค้นพบ “ทางเดิน” ที่
รุ่งโรจน์ของตัวเองได้ แต่คนเช่นนี้มีไม่มากนัก สำหรับคนทั่วไปแล้ว
การที่จะ “รู้จักคิด” จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย “กัลยาณมิตร”
คอยเกื้อกูล

กัลยาณมิตรธรรม : ภาวะผู้นำของกัลยาณมิตร

ตามความหมายโดยทั่วไป กัลยาณมิตร หมายถึง บุคคล
หรือสภาพแวดล้อมที่มีส่วนเกื้อกูลให้บุคคลนั้นๆ รู้จักการใช้
ปัญญา ใช้ความคิด ใช้วิจารณ์ญาณ อันเป็นเหตุให้มีวิถีชีวิตที่ดี
งาม เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตไปในทิศทางที่ประเสริฐ
เลิศล้ำ เป็นผู้ทรงธรรมทรงปัญญา แต่เมื่อว่าตามความหมายใน
คัมภีร์ ท่านยกตัวอย่างว่า กัลยาณมิตร ย่อมหมายรวมถึงแต่
พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เป็นต้นลงมาจนถึงคนทั่วไปที่มีส่วน
เกื้อกูลให้แต่ละบุคคลรู้จักการพัฒนาตัวเอง พระพุทธเจ้าของเรา
นั้น เมื่อตรัสถึงพระองค์เอง บ่อยครั้งก็ทรงระบุถึงสถานภาพของ
พระองค์ว่า ทรงเป็นเพียง “กัลยาณมิตร” ของมนุษยชาติ เช่น

“อาศัยเราเป็นกัลยาณมิตร ประดาสัตว์ผู้มีชาติเป็นธรรมดา
ย่อมพ้นจากชาติ ผู้มีชราเป็นธรรมดา ย่อมพ้นจากชรา ผู้มีมรณะ
เป็นธรรมดา ย่อมพ้นจากมรณะ ผู้มีความโศก ความเศร้าครวญ

หวนให้ ความทุกข์โทมนัส และความคับแค้นใจเป็นธรรมดา
ย่อมพ้นจากความเศร้าคร่ำครวญหวนให้ ความทุกข์โทมนัส และความ
คับแค้นใจ” (ส.ม.๑๙/๕-๑๑/๒-๕)

เมื่อกล่าวอย่างเคร่งครัด กัลยาณมิตรที่จะถือว่าเป็นดัง
“รุ่งอรุณของชีวิตดั่งาม” หรือเป็น “บุพนิมิตแห่งชีวิตดั่งาม” ตาม
แนวพุทธพจน์ ควรจะมีคุณสมบัติที่เรียกว่า “กัลยาณมิตรธรรม”
๗ ประการดังต่อไปนี้

๑. น่ารัก เพราะกอบประด้วยเมตตา ชวนให้เข้าไปปรึกษาหารือ
สอบถาม เรียนธรรม แสวงปัญญา เหมือนร่มไม้ใหญ่ที่มองเห็น
ร่มเงาแต่ไกลแล้วอยากเข้าไปอาศัยหลบร้อนให้สบายใจ

๒. นำเคารพ เพราะกอบประด้วยคุณความดี มีศีลาจารวัตร
งดงาม วางตนสมควรแก่ฐานะ เชื่อถือได้โดยสนิทใจว่าเป็นคนดี
จริง อยู่ใกล้แล้วได้ความอบอุ่น มั่นใจ เหมือนบ้านที่สร้างอย่าง
มั่นคง แข็งแรง อยู่อาศัยแล้วนอนหลับสนิทด้วยวางใจว่า
ปลอดภัยอย่างแน่นอน

๓. นำยกย่อง เพราะกอบประด้วยปัญญา เป็นพหูสูตร ทรงภูมิรู้
ภูมิธรรม รอบด้าน ลึกซึ้ง กว้างขวางอย่างแท้จริง ควรยึดเป็นแบบ
อย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้อยากเจริญรอยตาม ทั้งยังสามารถ
เอ่ยอ้างถึงด้วยความสะดวกใจว่า เชี่ยวชาญปราดเปรื่อง มีความ
เป็นเลิศทางปัญญาและวิชาการ เหมือนแม่ทัพที่เหล่าทหารหาญ

วางใจในฝีมือการบัญชาการรบ ต่างยอมให้นำทัพด้วยความ
เต็มใจในฝีมือ เพราะรู้ว่าเป็นผู้คุ้มครองป้องกันให้ลุล่วงปลอดภัย
ได้อย่างแท้จริง

๔. มีวาทศิลป์ เพราะกอบประด้วยศิลปะในการพูด รู้ว่าพูด
อย่างไรจึงได้ผล พูดอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับสถานการณ์และ
จริตของบุคคล พูดอย่างไรจึงจะทำให้เรื่องที่พูดแจ่มกระจ่าง
สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ฟัง รวมทั้งรู้จักว่า เมื่อไหร่ไม่ควรพูดด้วย
เหมือนช่างร้อยดอกไม้ รู้จักดอกไม้ว่าดอกชนิดไหนควรนำไปใช้
งานแบบใด สามารถเลือกใช้ดอกไม้ได้อย่างมีศิลปะ รวมทั้งรู้ว่า
ดอกไม้ชนิดใดไม่ควรใช้งานก็คัดออกจากกองดอกไม้

๕. มีความสามารถในการฟังอย่างลึกซึ้ง เพราะกอบประด้วย
ความอดทน ใจเย็น เห็นว่าคำพูดของผู้อื่นเป็นสิ่งอันควรน้อมใจรับ
ฟังด้วยความเคารพในสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะกล่าว ยินดีฟังทัศนะที่
แตกต่างหลากหลายโดยไม่โกรธ ไม่ฉุนเฉียว ไม่หงุดหงิด ไม่เห็นว่า
เป็นสิ่งต่ำต้อยด้อยค่า เหมือนพ่อแม่ที่ยินดีฟังคำถามด้วยความ
สนใจใฝ่รู้ ช่างซัก ช่างถาม ช่างสงสัยของลูกๆ ด้วยความใจเย็น

๖. มีความสามารถในการอธิบายขยายความได้อย่างลึกซึ้ง
เพราะกอบประด้วยความรอบรู้อย่างสุขุม ลุ่มลึก ทั้งยังมีศิลปะในการ
อธิบายขยายความเรื่องที่ลึกซึ้งให้เข้าใจง่าย เรื่องที่เป็นนามธรรม
ให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงเรื่องราวจากเรื่องธรรมดา

สามัญขึ้นไปหาเรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งๆ ขึ้นไปได้อย่างเป็นระบบ โดยไม่ชวนสับสน ไขว้เขว หรือพินเผื่อ เหมือนนักกล่าวสุนทรพจน์ชั้นนำที่รู้จักการร้อยเรียงเรื่องราวมากกล่าวได้อย่างน่าฟังตั้งแต่เรื่องง่ายๆ ไปจนถึงเรื่องที่มีความลึกซึ้งกินใจ ก่อเกิดความซาบซึ้งใจแก่ผู้ฟังโดยถ้วนหน้า

๗. ไม่ชักนำในทางที่ผิด เพราะก่อปรด้วยวิจารณ์ญาณและความปรารถนาดี จึงมีแต่ความเมตตาต่อผู้ที่เข้ามาสนิทเสวนา ปรารถนาให้เขาได้รับแต่สิ่งที่ดีงามล้ำเลิศโดยส่วนเดียว เหมือนหมู่ผึ้งภมรที่รู้จักเลือกสรรแต่มวลน้ำหวานจากดวงดอกไม้ที่ไร้พิษมากลั่นกรองเป็นมธุรสเปี่ยมโอชา^๑

กัลยาณมิตรชั้นนำ ย่อมประกอบด้วยคุณสมบัติครบทั้ง ๗ ประการ แต่สำหรับคนทั่วไป การมีคุณสมบัติของกัลยาณมิตรเพียงข้อเดียว คือ “ไม่ชักนำในทางที่ผิด” ก็นับว่าเป็นกัลยาณมิตรที่ควรสนิทเสวนาได้แล้ว ต่อจากนี้ไป จะยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นคุณค่า ความสำคัญ และการทำงานของโยนิโสมนสิการและกัลยาณมิตร ซึ่งมักจะมาพร้อมกัน ดำรงอยู่ในกันและกัน เกิดขึ้นในลักษณะเป็นเหตุเป็นปัจจัยแก่กันและกันอย่างใกล้ชิดเสมอ

^๑ คำอธิบายกัลยาณมิตรธรรมในที่นี้ ผู้เขียนจัดปรับใหม่โดยยกอุปมาประกอบเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น ผู้สนใจคำอธิบายตามตัวบทในบาลีเดิมควรดูใน อภ.สตุตท.๒๓/๓๔/๓๓

ภาค ๒ กรณีศึกษา

ความรู้จักคิด (โยนิโสมนสิการ) และการมีมิตรดี (กัลยาณมิตร) ที่กล่าวมาข้างต้นทำงานร่วมกันอย่างไร เกื้อกูลหนุนส่งกันอย่างไร จะเห็นได้จากกรณีศึกษาผ่านชีวประวัติของบุคคลสำคัญดังจะกล่าวต่อไปนี้

๑. พระเจ้าอโศกมหาราช (พ.ศ. ๒๗๐ - ๓๑๒)

๒. กิสาโคตมี (มีชีวิตรอยู่ในพุทธกาล)

๓. หลุยส์ เบรลล์ (ค.ศ. ๑๘๐๙ - ๑๘๕๒)

๔. อัลเฟรด โนเบล (ค.ศ. ๑๘๓๓ - ๑๘๙๖)

“

ในบรรดาพระนามของท้าวพระยามหากษัตริย์
นับได้เป็นจำนวนพัน จำนวนหมื่น
ซึ่งมีอยู่อย่างดาษดื่นในข้อบันทึกทางประวัติศาสตร์
พระนามของพระเจ้าอโศกมหาราช ส่องแสง
และดูเหมือนจะมีส่องแสงอยู่เพียงพระนามเดียวเท่านั้น
ด้วยความรุ่งโรจน์เช่นเดียวกับดวงดาวอันสุกสว่างยิ่ง

”

H.G. Wells
นักเขียน นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ

อโศกมหาราช

จากทรราชกระหายสงครามเป็นมหาราชโลกไม่ลืม

พระเจ้าอโศกมหาราช ทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าพินทุसारแห่งราชวงศ์โมริยะ แคว้นมคธ ทรงมีชีวิตอยู่ในพุทธศตวรรษที่ ๓ (พ.ศ. ๒๗๐ - ๓๑๒) เมื่อครั้งที่พระราชบิดายังทรงพระชนม์อยู่นั้น ทรงแต่งตั้งให้พระองค์ไปดำรงตำแหน่งอุปราช ณ กรุงอุชเชนี แคว้นอวันตี ครั้นพระราชบิดาเสด็จสวรรคตแล้ว พระองค์ทรงกรีธาทัพมายึดอำนาจทางการเมืองจากพระเชษฐาธิราช โดยทรงสังหารผลาญราชินิกุลร่วมสายโลหิตเดียวกันไปกว่า ๙๙ องค์ เหลือเพียงพระอนุชาหนึ่งองค์เท่านั้น จากนั้น ทรงจัดการการเมืองภายในอีก ๔ ปี (ตามคัมภีร์ฝ่ายพุทธระบุว่า ทรงยึดอำนาจ พ.ศ. ๒๑๔) เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองสงบเรียบร้อยแล้ว จึงทรงทำพิธีปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ต่อจากพระราชบิดา (พ.ศ. ๒๑๘)

ในยุคต้นของการครองราชสมบัตินั้น พระเจ้าอโศกทรงกระหายสงครามมาก ทรงรุกรบไปทุกหนทุกแห่ง เช่นฆ่า สังหาร

ผลาญชีวิตผู้คนไปมากมายนับไม่ถ้วน จนได้รับพระราชสมัญญาว่า “ฉันทาโศก” แปลว่า “อโศกทมิฬ” ด้วยเดชานุภาพทางการรบอันหาใครเปรียบไม่ได้ ทำให้อาณาจักรของพระเจ้าอโศกแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางมากมายเสียยิ่งกว่าประเทศอินเดียในปัจจุบันหลายเท่า

แต่แล้ว อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ทรงกรีธาทัพไปทำสงครามยึดแคว้นกาลิงคะนั้นเอง จุดเปลี่ยนแห่งชีวิตของพระองค์ก็เดินทางมาถึง กล่าวกันว่า สงครามกับแคว้นกาลิงคคราวนั้น กองทัพของพระองค์เช่นฆ่าทหาร ประชาชนผู้บริสุทธิ์ไปมากมายหลายแสนคน เลือดนองแผ่นดินกาลิงคะดังหนึ่งทะเลเลือดกว้างไกลไปสุดลูกหูลูกตา ความเสียหายอันใหญ่หลวงคราวนี้ ก่อให้เกิดความ “สลดพระทัย” แก่พระเจ้าอโศกอย่างไม่เคยทรงเป็นมาก่อน ทำให้พระองค์ทรงหันมาตั้งคำถามกับตนเองว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้นคุ้มกันหรือไม่กับชีวิตประชาชนที่ต้องมาสังเวทความกระหายสงครามของตนเอง

ในที่สุด ผลของการรู้จักใช้ “โยนิโสมนสิการ” โดยมี “ชีวิตของผู้วายชนม์ในสงครามหลายแสนคน” เป็นกัลยาณมิตร ก็ทำให้พระองค์ทรงได้คำตอบว่า สิ่งที่ทำอยู่นั้นไม่ถูกต้อง หลังจากที่ได้คิดครวญนั้นแล้ว ทรงเปลี่ยนพระทัยไปเป็นคนละคน กล่าวคือ จากอโศกทมิฬผู้กระหายเลือดกระหายสงครามมากระหายธรรมคือความดีงามและสันติภาพแทน นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของพระองค์ก็เปลี่ยนไปจากเดิมอย่าง

สิ้นเชิง คือ จากนโยบาย “สงครามวิชัย” (มุ่งชัยชนะด้วยการทำสงครามขยายอาณาเขต) มาเป็น “ธรรมวิชัย” (มุ่งชัยชนะด้วยการเผยแผ่ธรรมไปยังอาณาเขตที่ยึดมาได้ทั้งหมด) ข้อความในศิลาจารึกที่พระองค์โปรดให้จัดทำขึ้นในเวลาต่อมา บันทึกเหตุการณ์สำคัญอันเป็นจุดเปลี่ยนประวัติศาสตร์ในคราวนั้นเอาไว้ว่า

“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรียพรรตย์ ผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ เมื่ออภิเษกแล้วได้ ๘ พรรษา ทรงมีชัยปราบแคว้นกลิงคะลงได้ จากแคว้นกลิงคะนั้น ประชาชนจำนวนหนึ่งแสนห้าหมื่นคนได้ถูกจับไปเป็นเชลย จำนวนประมาณหนึ่งแสนคนถูกฆ่า และอีกหลายเท่าของจำนวนนั้นได้ล้มตายไป

นับแต่กาลนั้นมาจนบัดนี้ อันเป็นเวลาแคว้นกลิงคะได้ถูกยึดครองแล้ว การทรงประพฤติปฏิบัติธรรม ความมีพระทัยใฝ่ธรรม และการทรงอบรมสั่งสอนธรรม ก็ได้เกิดขึ้นแล้วแก่พระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ

การที่ได้ทรงปราบปรามแคว้นกลิงคะลงนั้น ทำให้พระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ทรงมีความสำนึกสลดพระทัย...

ในคราวยึดครองแคว้นกลิงคะนี้ จะมีประชาชนที่ถูกฆ่าล้มตายลง และถูกจับเป็นเชลยเป็นจำนวนเท่าใดก็ตาม แม้เพียงหนึ่งในร้อยส่วน หรือหนึ่งในพันส่วน (ของจำนวนที่กล่าวนั้น) พระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ย่อมทรงสำนึกว่าเป็นกรรมอันร้ายแรงยิ่ง...

สำหรับพระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ชัยชนะที่ทรงถือว่ายิ่งใหญ่ที่สุด ได้แก่ ธรรมวิชัย (ชัยชนะโดยธรรม) และธรรมวิชัยนั้น พระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพได้ทรงกระทำสำเร็จแล้ว ทั้ง ณ ที่นี้ (ในพระราชอาณาเขตของพระองค์เอง) และในดินแดนข้างเคียงทั้งปวง ไกลออกไป ๖๐๐ โยชน์...

ทุกหนทุกแห่ง (ประชาชนเหล่านี้) พากันประพฤติปฏิบัติตามคำสอนธรรมของพระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ...

ด้วยเหตุเพียงนี้ ชัยชนะนี้เป็นอันได้กระทำสำเร็จแล้วในทุกรัฐที่เป็นชัยชนะอันมีปิตีเป็นรส พรั่งพร้อมด้วยความเอิบอิ่มใจ เป็นปิตีที่ได้มาด้วยธรรมวิชัย...

ชัยชนะอันแท้จริงนั้น จะต้องเป็นธรรมวิชัย
เท่านั้น ด้วยว่าธรรมวิชัยนั้นเป็นไปได้ทั้งในโลก
บัดนี้ และโลกเบื้องหน้า

ขอปวงความยินดีแห่งสัตว์ทั้งหลาย จงเป็น
ความยินดีในความพากเพียรปฏิบัติธรรม เพราะ
ว่าความยินดีนั้น ย่อมอำนวยผลทั้งในโลกบัดนี้
และในโลกเบื้องหน้า”^๑

ในคัมภีร์สมันตปาสาทิกา (วินย.อ.๑/๔๓) ผลงานของ
พระพุทธโฆษาจารย์เล่าถึงแรงจูงใจในการที่ทรงหันมาเลื่อมใสใน
พระพุทธศาสนาว่า (นอกจากเกิดจากความสลดพระทัยในหนาน-
ภัยที่เกิดแต่สงครามแล้ว) พระองค์ได้ทรงพบกับกัลยาณมิตร คือ
สามเณรนิโครธซึ่งเป็นพระนัดดาของท้าวเธอเอง ในการพบปะกัน
ในวันหนึ่ง ทรงสอบถามถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า
สามเณรนิโครธ ได้แสดงหลักธรรมเรื่อง “ความไม่ประมาท”

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **จาริกอโศก (ธรรมจักรบนเศียรสีสิงห์)**
รัฐศาสตร์แห่งธรรมาธิปไตย. (สำนักพิมพ์ผลิธัมม : กรุงเทพฯ), ๒๕๕๒,
หน้า ๖๙ - ๗๐.

อันเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนาให้พระองค์สดับ หลังจาก
ทรงสดับแล้ว ทรง “คิดได้” (โยนิโสมนสิการ) จึงทรงหันมาปฏิวัติ
การใช้ชีวิตของพระองค์ชนิดตรงกันข้ามกับที่ผ่านมาอย่างสิ้นเชิง
ทรงเปลี่ยนพระองค์เองจาก “อโศกทมิฬ” มาเป็น “ศรีธรรมาโศกราช”
(พระเจ้าอโศกผู้ทรงเป็นศรีแห่งธรรม) พระพุทธวัจนะในพระธรรมบท
ที่มีผลต่อการเปลี่ยนพระทัยมานับถือพระพุทธศาสนาของพระองค์
มีอยู่หนึ่งบท ประกอบด้วยสี่บาท ดังนี้

“ความไม่ประมาทเป็นทางไม่ตาย
ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย
คนไม่ประมาทไม่มีวันตาย
คนประมาทไม่ต่างอะไรกับคนที่ตายแล้ว”

ความเสียหายอันใหญ่หลวงในสงครามที่ทำให้สลดพระทัย
เมื่อมาบวกกับพุทธธรรมจากกัลยาณมิตรอย่างสามเณรนิโครธ
คงจะทำให้พระเจ้าอโศกทรงหันกลับมาพิจารณาชีวิตของพระองค์
อย่างลึกซึ้ง ว่ามรรคาที่ทรงดำเนินอยู่นั้น เป็นหนทางอันตราย เป็น
วิถีแห่งการก่อทุกข์ ก่อเวรกรรมอันใหญ่หลวงแก่เพื่อนมนุษย์ ยัง
ความเสียหายเกินประมาณให้เกิดขึ้นแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครั
วและบ้านทอนสันติภาพ สันติสุขของสรรพชีวิต สรรพสัตว์โดยแท้ นับแต่
วันที่ทรงสลดพระทัยและได้อาศัยการแนะนำจากกัลยาณมิตรแล้ว
ต่อมา

ทรงฝึกฝนพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้นถึงขนาดที่ทรงศึกษาพระพุทธศาสนาด้วยพระองค์เองจากพระโมคคัลลีนบุตรติสสเถระ ซึ่งเป็นพระอรหันต์แห่งยุคสมัย ในบั้นปลายแห่งพระชนม์ชีพก็ถึงกับทรงสละราชสมบัติชั่วคราวมาบวชเป็นภิกษุในบวรพุทธศาสนา

ภายหลังจากที่พระเจ้าอโศกทรงกลับพระทัยจากผู้กระหายสงครามมาเป็นผู้เผยแผ่ธรรมแล้ว ทรงยังอุปการะเป็นอันมากให้เกิดขึ้นแก่อาณาจักรและศาสนจักรดังต่อไปนี้

(๑) ในทางอาณาจักร ทรงเปลี่ยนนโยบายการเมืองการปกครองจาก **สงครามวิชัย** (เอาชนะโดยสงคราม) มาเป็น **ธรรมวิชัย** ทำให้บ้านเมืองเปลี่ยนจากกลียุคเพราะภัยสงครามเข้าสู่ยุคแห่งสันติภาพอันยาวนาน

(๒) ทรงเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ระบบความเชื่อ หรือกระบวนทัศน์แบบเดิมของอินเดียจากเดิมที่มีสาระไม่มากนักให้มีสาระมากขึ้น หรือในบางกรณีทรงยกเลิกของเดิมแล้วสร้างขึ้นใหม่ในรัชสมัยของพระองค์ เช่น

- ทรงเปลี่ยน **นินยารยาตรา** ที่พระราชาสด็จไปทรงพักผ่อนเพื่อทรงล่าสัตว์และแสวงหาความสำราญส่วนพระองค์มาเป็น **ธรรมยาตรา** ที่พระราชาสด็จไปทรงนมัสการพระสงฆ์ผู้ทรงศีล

ปรึกษา สอบถาม เรียนรู้ธรรมะ ถวายไทยธรรม ตลอดถึงเสด็จประพาสเพื่อสอดส่องดูสารทุกข์สุกดิบของปวงอาณาประชาราษฎร์ พร้อมทั้งพระราชทานความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ

- ทรงเปลี่ยน **สมมท** ที่เป็นงานสโมสรวุ่นเร่สนุกสนานด้วยการเสพสุรายาเมา นำสัตว์ต่างๆ มาแข่งขัน ต่อสู้กัน ซึ่งเป็นเรื่องเร่ร่อนสนุกสนานการโลภียลวันๆ มาเป็นวิมานวรรณคดี คือ การจัดนิทรรศการสิ่งดีมีคุณค่าที่จรรโลงจิตใจให้ประชาชนได้เห็นสิ่งที่ดีงาม อันจะน้อมนำไปสู่การมีใจสูง

- ทรงเปลี่ยน **พิธีมงคล** ที่เป็นการเชื่อในโชคกลางผ่านพิธีกรรมขริบขลิบขมึงเวทย์มาเป็นธรรมมงคลที่เน้นการปฏิบัติต่อกันและกันให้ถูกต้อง (ตามแนวทิศ ๖) เป็นต้น

- ทรงเปลี่ยน **เกรียไชย** ที่เป็นเสียงกลองศึก อันหมายถึงการเกิดขึ้นของสงครามที่มาพร้อมกับความหายนะ เป็น **ธรรมไชย** ที่เน้นการเชิญชวนประชาชนมาฟังธรรม

- ทรงยกเลิกการฆ่าสัตว์ทั้งเพื่อการบริโภคและการบูชาัญญอย่างชนิดที่พลิกระบบความเชื่อของคนในยุคสมัยก่อนหน้านั้น รวมทั้งในยุคสมัยของพระองค์อย่างชนิดเป็นตรงกันข้าม จนเป็นที่สังเกตกันในหมู่ผู้ศึกษาพุทธศาสนาในอินเดียว่า บางที การที่ทรงยกเลิกการบริโภคเนื้อสัตว์และการบูชาัญญนี่เอง อาจเป็นจุดเริ่มต้น

ของค่านิยมการรับประทานอาหาร “มังสวิวัติ” ในเวลาต่อมาจนถึงทุกวันนี้ก็เป็นได้ ในศิลาจารึกฉบับที่ ๑ ระบุถึงวัตรปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนว่า

“ธรรมโองการนี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรียพรรคิ ผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ได้โปรดให้จารึกไว้

ณ ถิ่นนี้ บุคคลไม่พึงฆ่าสัตว์มีชีวิตใดๆ เพื่อการบูชาญ ไม่พึงจัดงานชุมนุมเพื่อการเลี้ยงรื่นเริง (สมาช) ใดๆ เพราะว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรียพรรคิ ผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ทรงมองเห็นโทษเป็นอันมากในการชุมนุมเช่นนั้น ก็แลการชุมนุมบางอย่างที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรียพรรคิ ผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ทรงเห็นชอบว่าเป็นสิ่งที่ดี มีอยู่อีกส่วนหนึ่ง (ต่างหาก)

แต่ก่อนนี้ ในโรงครัวหลวงของพระเจ้าอยู่หัวปรียพรรคิ ผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ สัตว์ได้ถูกฆ่าเพื่อทำเป็นอาหาร วันละหลายแสนตัว ครั้นมาในกาลบัดนี้ เมื่อธรรมโองการนี้อันพระองค์โปรดให้จารึกแล้ว สัตว์เพียง ๓ ตัว เท่านั้นที่ถูกฆ่า คือ นกยูง ๒ ตัว และเนื้อ ๑ ตัว ถึงแม้เนื้อนั้นก็ได้ถูกฆ่าเป็นประจำ ก็แลสัตว์ทั้งสามนี้ (ในกาลภายหลัง) ก็จักไม่ถูกฆ่าอีกเลย”

(๓) ทรงแต่งตั้งธรรมมหาอำมาตย์ให้เป็นตัวแทนพระองค์ เดินทางไปยังหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ราชธานีต่างๆ เพื่อสอนธรรมแก่ประชาชนทั่วทุกหนทุกแห่ง

(๔) ทรงสร้างถนน ขุดบ่อน้ำ สร้างที่พักริมทาง สร้างโรงพยาบาล (อโรคยศาลา) สอนสาธารณะมากมายทั่วราชอาณาจักร

(๕) ทรงส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชน โดยผ่านการเรียนธรรมและเผยแผ่ธรรม เป็นเหตุให้มีประชาชนรู้หนังสือกันอย่างแพร่หลาย

(๖) ทรงโปรดให้ทำศิลาจารึก บันทึกหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าประดิษฐานยังชุมชนเมือง และสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าทุกแห่งทั่วทั้งพระราชอาณาจักร

(๗) ในทางศาสนจักร ทรงรับเป็นประธานอุปถัมภ์ในการทำสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งที่ ๓ ซึ่งทำให้พระธรรมวินัยได้รับการจัดระบบครบสมบูรณ์ทั้ง ๓ ปิฎก คือ พระวินัย พระสุตร พระอภิธรรม

(๘) ทรงริเริ่ม “ธรรมยาตรา” คือการจาริกแสวงบุญไปยังสังเวชนียสถานทั้งสี่ที่นับเนื่องในพุทธประวัติตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าทรงประทานเอาไว้ให้ในมหาปรินิพพานสูตร ซึ่งเป็นต้นแบบของพุทธบริษัทในการจาริกแสวงบุญมาจนถึงบัดนี้

(๙) ทรงให้เสรีภาพทางศาสนาแก่ประชาชนอย่างเต็มที่ ดังที่มีหลักฐานบันทึกไว้ในหลักศิลาจารึกหลักที่ ๑๒ ความตอนหนึ่งระบุว่า

“...สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรียพรรคคี ผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพ ย่อมทรงยกย่องนับถือศาสนิกชนแห่งลัทธิศาสนาทั้งปวง ทั้งที่เป็น บรรพชิตและคฤหัสถ์ ด้วยพระราชทานและการแสดงความยกย่อง นับถืออย่างอื่นๆ แต่พระผู้เป็นที่รักแห่งทวยเทพไม่ทรงพิจารณา เห็นทานหรือการบูชาอันใดที่จะเทียบได้กับสิ่งนี้เลย สิ่งนี้คืออะไร? นั่นก็คือ การที่จะพึงมีความเจริญงอกงามแห่งสัจธรรมในลัทธิ ศาสนาทั้งปวง ก็ความเจริญงอกงามแห่งสัจธรรมนี้ มีอยู่มากมาย หลายประการ แต่ส่วนที่เป็นรากฐานแห่งความเจริญงอกงามนั้น ได้แก่สิ่งนี้ คือ การสำรวมระวิงวาทา ระวิงอย่างไร ? คือ ไม่พึงมี การยกย่องลัทธิศาสนาของตน และการตำหนิลัทธิศาสนาของผู้อื่น เมื่อไม่มีเหตุอันควร...การสังสรรค์ปรองดองกันกันนั้นแล เป็นสิ่ง ดีงามแท้ จะทำอย่างไร ? คือ จะต้องรับฟังและยินดีรับฟังธรรม ของกันและกัน...”^๑

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). *กาลานุกรมพระพุทธศาสนา ในอารยธรรมโลก*. (สำนักพิมพ์ผลิธัมม : กรุงเทพฯ), ๒๕๕๒, หน้า ๒๗.

(๑๐) ทรงพระศาสนทูต ๙ สายออกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนต่างๆ อย่างกว้างขวาง รวมถึงดินแดนที่เรียกว่า “สุวรรณภูมิ” ซึ่งหมายถึง ภูมิภาคแถบอินโดจีนที่รวมเอาประเทศไทยเข้าไปด้วย

(๑๑) ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้พระโอรสและพระธิดา อุปสมบทเป็นภิกษุภิกษุณีในพุทธศาสนา ต่อมาทั้งสองพระองค์ได้นำพระพุทธศาสนาไปประดิษฐานยังศรีลังกา เป็นเหตุให้พุทธศาสนามั่นคงแพร่หลายมาจนถึงบัดนี้

(๑๒) หลังจากพุทธศาสนารุ่งเรืองอยู่ในอินเดียถึงราว พ.ศ. ๑๗๐๐ โดยประมาณ ก็สิ้นยุคพุทธศาสนารุ่งเรือง อินเดียเข้าสู่ยุคการครอบครองของจักรวรรดิมุสลิมอันเข้มแข็งกว่าหกศตวรรษ (ราว ๖๕๑ ปี) ครั้นต่อมาเมื่ออังกฤษล้มจักรวรรดิมุสลิมราชวงศ์โมกุลได้แล้วก็ยึดครองอินเดีย ต่อมา (พ.ศ. ๒๔๐๑) เซอร์อัลเลกซานเดอร์คันทิงแฮม หัวหน้ากองโบราณคดี ได้ทำการขุดค้นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา จึงได้พบหลักศิลาจารึกของพระเจ้าอโศกมากมาย พุทธศาสนาซึ่งเลือนหายจากอินเดียไปกว่า ๔๐๐ ปี จึงฟื้นคืนชีวิตกลับมาได้อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ก็โดยอาศัยหลักศิลาจารึกของพระเจ้าอโศกเป็นประจักษ์พยานหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุด ที่นักสำรวจทางโบราณคดีใช้เป็นที่ยอ้างอิงและเป็นแรงจูงใจให้ทุ่มเท ในการฟื้นฟูบูรณะซากโบราณ-

สถานต่างๆ ให้กลับมาอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาร่องรอยของพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดีมาจนถึงปัจจุบัน

(๑๓) แม้พระเจ้าอโศกมหาราชจะเสด็จสวรรคตไปนานแล้ว แต่ปัญญาชนชั้นนำของอินเดียยังเห็นว่า พระองค์เป็นมหาบุรุษของประเทศอย่างไม่ว่าจะหาใครมาทดเทียมได้ ดังนั้น จึงได้นำเอารูปเศียรสิงห์ทั้งสี่บนยอดเสาติลามาทาเป็น “ตราแผ่นดิน” และนำเอารูป**พระธรรมจักร**ที่สิงห์ทั้งสี่เทินไว้นั้นมาเป็นสัญลักษณ์สำคัญอยู่กลาง**ธงชาติอินเดีย**มาตราบจนถึงบัดนี้

พระพุทธศาสนาที่จมหายไปในผืนแผ่นดิน กลับฟื้นคืนมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่งโดยปราศจากข้อกังขาของนักประวัติศาสตร์และพุทธศาสนิกชน เพราะหลักฐานที่พระเจ้าอโศกมหาราชโปรดให้ทำขึ้นไว้นั้น ระบุชัดเจนว่า พุทธสถานสำคัญทั้งหมดอยู่ตรงไหน และมีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นในยุคพุทธกาล ทำให้ประวัติของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในฐานะที่ทรงเป็นบุคคลในประวัติศาสตร์มีความชัดเจน สมบูรณ์ด้วยหลักฐานอย่างครบถ้วน

พระพุทธศาสนาที่แพร่หลายไปเจริญรุ่งเรืองอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ก็เป็นผลงานเกียรตินิยมของโลกไม่ลืมนของพระเจ้าอโศกมหาราชโดยแท้ พระเจ้าอโศกมหาราชทรงเปลี่ยนพระทัย ทรงเปลี่ยนพระองค์ และทรงเปลี่ยนประวัติศาสตร์ของโลกในยุคของ

ตน และยุคต่อมาได้อย่างยากที่จะหาใดเทียมเช่นที่กล่าวมานี้ ก็เพราะทรงมี “ความรู้จักคิด” และมี “กัลยาณมิตร” ชำนาญเช่นที่กล่าวมา หากปราศจากคุณสมบัติทั้งสองประการนี้เสียแล้ว ไหนเลยพระนามของพระเจ้าอโศกมหาราชจะยังคงเจิดจรัสมาถึงในบัดนี้

Chansongthaiyarn
9-7-2003

“

องค์คุณเลย เราหยุดแล้วจากการเบียดเบียนทำลาย
ชีวิตสัตว์น้อยใหญ่ทั้งหลาย ดังนั้น แม้เดินอยู่ก็จึงชื่อว่าหยุดแล้ว
ส่วนเธอแม้จะหยุดยืนอยู่ตรงนั้นแล้ว
ทว่าเธอกลับไม่หยุดการเบียดเบียนชีวิตสัตว์ทั้งหลาย
ฉะนั้น เธอจึงชื่อว่ายังไม่หยุด”

”

องคฺลิมาล

จากฆาตกรใจร้ายกลายเป็นพระอรหันต์เปี่ยมเมตตา

องคฺลิมาล เป็นหนึ่งในพระอริยสาวกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดรูปหนึ่งในพุทธประวัติ เดิมท่านเป็นลูกของบุโรหิตแห่งพระเจ้าปเสนทิโกศล เจริญวัยแล้วบิดาส่งไปศึกษาต่อที่สำนักอาจารย์ผู้มีชื่อเสียงในเมืองดักศิลา องคฺลิมาลซึ่งในขณะนั้นยังมีชื่อเดิมว่า “อหิงสกะ” เป็นนักศึกษาที่ฉลาดปราดเปรื่อง อัจฉริยะดี เป็นที่โปรดปรานของอาจารย์และภริยามาก เพื่อนร่วมสำนักกริษยาในสติปัญญาและความรักที่อาจารย์มีต่ออหิงสกะ จึงหาวิธียุแหย่ให้อหิงสกะกับอาจารย์กันแค้นเกลียดใจกัน ยุแหย่อยู่ไม่นาน อาจารย์ก็หลงเชื่อคิดหาอุบายทำลายอหิงสกะออกไปให้พ้นทาง จึงวางกลอุบายให้อหิงสกะเรียนวิชาพิเศษซึ่งเป็นเคล็ดวิชาสุดยอดพิเศษของสำนัก แต่คนที่ จะเรียนวิชานี้ได้ ต้องใช้นิ้วมือคนพินิ้วมาเป็นเครื่องบูชาครู

อหิงสกะกระหายอยากได้วิชา อาจารย์เองก็ปรารถนาจะให้เขาได้เรียนวิชานี้จึงกระตุ้นให้เขาตัดสินใจ (ผิดๆ) ออกไปปล่านิ้วมือคน

ให้ได้พินิ้ว อหิงสกะพาซื้อเชือกคำของอาจารย์ ออกเดินทางไปตามบ้านน้อยเมืองใหญ่ หาจังหวัดกลุ่มฆ่าคนแล้วตัดเอาเฉพาะนิ้วมือมาร้อยเป็นพวงมาลัย ฆ่าคน ตัดนิ้ว อยู่ไม่นาน คนทั้งเมืองก็เรียกขานอหิงสกะด้วยชื่อใหม่ว่า “องคฺลิมาล” (ผู้มีนิ้วมือเป็นพวงมาลัย) พฤติกรรมขององคฺลิมาลสร้างความเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า ประชาชนไม่กล้าดำเนินชีวิตตามปกติ ต่างพากันเข้าซื้อฟองร้องไปยังฝ่ายบ้านเมือง พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงทรงจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้นมาหน่วยหนึ่งเพื่อไล่ล่าจับตัวองคฺลิมาลเป็นการเฉพาะ

มารดาขององคฺลิมาลทราบข่าวนี้แล้ว วิตกกังวลว่าลูกของตนจะถูกทางการจับตัวได้ สุดท้ายอาจถูกประหารชีวิตตามกฎหมายบิดเมือง โดยไม่รอช้า นางจึงรีบเดินมุ่งหน้าเข้าป่าเพื่อไปแจ้งข่าวให้แก่มารดา หมายใจว่าด้วยความเป็นแม่ คงจะช่วยให้ลูกได้สำนึกเลิกล้มก่อเวรก่อกรรมที่เคยทำไว้ หันหน้ากลับมาเป็นคนดี

แต่นางพราหมณ์เข้าใจผิดอย่างสิ้นเชิง เพราะเมื่อนางเดินเข้าป่าไป องคฺลิมาลซึ่งดักรออยู่แล้ว กลับไม่เห็นว่านางเป็นแม่ แม้แต่ชนิดเดียว เขาเห็นแต่ “นิ้วมือ” ของผู้หญิงคนหนึ่งกำลังแกว่งไหวๆ เข้ามาในเส้นทางใจของเขาเท่านั้น และนั่นเป็นนิ้วสุดท้ายที่พลาดไม่ได้เสียด้วย องคฺลิมาลดีใจเป็นที่สุดที่นิ้วสุดท้ายกำลังจะได้อามาโดยไม่ต้องลงแรง

ขณะที่องคฺลิมาลจ้องจะตัดนิ้วมือของผู้เป็นแม่อยู่นั่นเอง พระพุทธเจ้าก็ทรงพระดำเนินแทรกเข้ามาตรงกลางระหว่าง

องค์ุมลกับแม่พอดี องค์ุมลเห็นเช่นนั้น จึงเปลี่ยนเป้าหมายหันมาไล่ฆ่าพระพุทเจ้าแทน แต่วิ่งตามอย่างไรก็วิ่งไม่ทัน จึงตะโกนก้องให้ทรงหยุดเดิน พระพุทองค์หันมาตรัสกับองค์ุมลว่า

“เราหยุดแล้ว แต่เธอสียังไม่หยุด”

“สมณะ ท่านเดินอยู่ แต่บอกว่าหยุดแล้ว กล่าวเช่นนั้นหมายความว่าอย่างไร”

“องค์ุมลเอ๋ย เราหยุดแล้วจากการเบียดเบียนทำลายชีวิตสัตว์น้อยใหญ่ทั้งหลาย ดังนั้น แม้เดินอยู่ก็จึงชื่อว่าหยุดแล้ว ส่วนเธอแม้จะหยุดยืนอยู่ตรงนั้นแล้ว ทว่าเธอกลับไม่หยุดการเบียดเบียนชีวิตสัตว์ทั้งหลาย ฉะนั้น เธอจึงชื่อว่ายังไม่หยุด”

องค์ุมลฟังพุทดำรัสแล้ว จึงเกิดสติ คิดขึ้นมาได้ในตอนนั้นเองว่า คนที่อยู่ข้างหน้าตนคงไม่ใช่สมณะทั่วไป เธอเกิดความเลื่อมใสปิติอย่างท่วมท้นที่ได้เฝ้าพระพุทเจ้า จึงกราบทูลขอบวช พระพุทองค์ทรงมีพุทธานุญาตให้เธอบวชแล้วนำตัวกลับพุทสำนัก

บวชไม่นานพระองค์ุมลก็บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ ครั้นนิพพานด้วยอนุปาติเสสนิพพาน (มรณภาพ) แล้ว ฤษทุทั้งหลายสงสัยว่าท่านไปเกิด ณ ที่ไหน จึงถามกันขึ้นมา พระพุทองค์ตรัสว่า องค์ุมลปรินิพพานแล้ว (คือไม่เกิดอีก) ฤษทุทั้งหลายยังสงสัยมากขึ้นไปอีกจึงกราบทูลถามว่า

“พระเจ้าข้า พระองค์ุมลสังหารมลาญชีวิตมนุษย์มากมายเหลือเกิน ปรินิพพานแล้วหรือ”

“อย่างนั้นแหละฤษทุทั้งหลาย ก่อนหน้านี้องค์ุมลไม่ได้กัลยาณมิตรแม้แต่คนเดียว จึงต้องพลาดทำกรรมหนักถึงเพียงนั้น แต่ภายหลังเธอได้เราเป็นกัลยาณมิตร จึงเป็นผู้ไม่ประมาท บรรลุอรหัตตผลปรินิพพานแล้ว บาปกรรมที่เธอทำแล้วนั้น เธอละได้แล้วด้วยกุศล (ความดี)”

ทรงสรุปในที่สุดว่า

“ผู้ใดละบาปที่เคยทำไว้ด้วยกุศล
ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่างไสว
ดุจดังจันทร์ทาพ้นจากเมฆอำนมหิตมิต”

“

โหนอ

เป็นกรรมหนักเสียแล้ว

เราเข้าใจว่า มีแต่บุตรของเราเท่านั้นที่ตาย

แต่ความจริงแล้ว มีคนตายกันตั้งมากมาย

บุตรของใครต่อใครก็ตายกันทั้งนั้น

ทุกหลังคาเรือนเคยมีคนตายมาแล้วทั้งนั้น

”

กิสาคอตมิ

จากสตรีวิกลจริตพลิกชีวิตเป็นพระอรหันต์

กิสาคอตมิใช้ชีวิตอยู่ในสมัยพุทธกาล เกิดในนครสาวัตถี **แคว้นโกศล** โตขึ้นได้แต่งงานกับบุตรเศรษฐีในกรุงสาวัตถี ต่อมาบุตรของเธอเสียชีวิตในขณะที่เพิ่งเริ่มเดินได้เท่านั้น เธอเสียใจเป็นอันมาก ไม่ยอมรับการตายจากไปของบุตรน้อย ญาติทั้งหลายจะนำศพไปทำพิธีฌาปนกิจเธอก็ไม่ยอม สู้สุดสำหรับอุ้มซากศพบุตรน้อยแนบอกออกเดินทางไปทุกหนทุกแห่งที่คิดว่าจะมียาสำหรับชุบชีวิตบุตรของตนให้ฟื้นขึ้นมาได้ ใครต่อใครเห็นสภาพของเธอต่างก็รู้สึกสังเวชสลดใจ

วันหนึ่งมีบัณฑิตหนุ่มคนหนึ่งพบกับเธอในระหว่างทาง จึงแนะนำให้เธอไปเฝ้าพระพุทธเจ้า โดยบอกกุศโลบายว่า พระพุทธองค์ทรงรู้จักยาชุบชีวิตบุตรของเธอซึ่งตายแล้วให้ฟื้นคืนมาได้ กิสาคอตมิดีใจเป็นนักหนา รีบตรงไปเฝ้าพระพุทธเจ้าถึงพุทธสำนัก

ครั้นพบพระองค์แล้วก็กราบทูลถามว่า ทรงรู้จักยาชุบชีวิตลูกชายของตนหรือไม่ พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า

“เราพอจะรู้อยู่บ้าง คอตมิ”

“หม่อมฉันจะต้องทำอย่างไร จึงจะได้ยานั้นมาพระพุทธเจ้าข้า”

“เธอจงลองไปหาเมล็ดผักกาดจากหมู่บ้านที่ไม่เคยมีคนตายมาสักหยิบมือหนึ่งก่อน”

กิสาคอตมิดีใจเป็นที่สุด ที่ในที่สุดก็ได้พบหมอวิเศษซึ่งสามารถจะปรุงยาชุบชีวิตลูกชายของเธอให้ฟื้นคืนมาได้ เธอรีบออกเดินทางไปหาเมล็ดผักกาดโดยไม่รอช้า นัยว่า เมื่อได้มาแล้ว พระพุทธองค์จะทรงปรุงเป็นทิพยโอสถสำหรับชุบชีวิตคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ แต่ไม่ว่าเธอจะเดินทางเข้าไปยังหมู่บ้านแห่งหนตำบลไหนก็ตาม เธอกลับพบความจริงด้วยตนเองว่า เมล็ดผักกาดนั้นที่ไหนก็มี แต่พอถามว่า หมู่บ้านนี้ยังไม่มีคนตายใช้ไหม คำตอบกลับมีแต่คำว่าไม่ เพราะทุกหมู่บ้านล้วนเคยมีคนตายมากบ้าง น้อยมาก จะหาเมล็ดผักกาดจากหมู่บ้านที่ไม่เคยมีคนตายเลยนั้น หาอย่างไรก็หาไม่ได้ เมื่อหาจนสุดความสามารถแล้ว เธอก็เกิดความสลดสังเวชพร้อมทั้งได้คิดว่า

“โอหนอ เป็นกรรมหนักเสียแล้ว เราเข้าใจว่า มีแต่บุตรของเราเท่านั้นที่ตาย แต่ความจริงแล้ว มีคนตายกันตั้งมากมาย บุตร

ของใครต่อใครก็ตายกันทั้งนั้น ทุกหลังคาเรือนเคยมีคนตายมาแล้ว
ทั้งนั้น”

สติมาปัญญาก็พลันบังเกิด นางตัดสินใจทิ้งซากศพบุตรน้อย
ไว้ในป่า มุ่งหน้าไปเฝ้าพระพุทธองค์ พระพุทธองค์ตรัสสอน
สังขธรรมแห่งชีวิตแก่เธอว่า

“โคตมีเอ๋ย! ความตายเป็นสิ่งยั่งยืน นี่เป็นสังขธรรมที่มีมา
ช้านานแล้ว ทุกคนที่เกิดมาล้วนต้องตาย ความตายนั้นย่อมคร่า
เอาบุคคลผู้มัวเมาอยู่ในบุตร ในสัตว์เลี้ยง และผู้มีใจติดข้องอยู่ใน
อารมณ์ต่างๆ ไป ประจุห้วงน้ำใหญ่ไหลหลากพัดพาเอาชาวบ้าน
ไปฉะนั้น”

พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมอีกเป็นอเนกปริยาย หลังจบ
พระธรรมเทศนา กิสาโคตรมีบรรลुธรรมเป็นพระอริยบุคคลระดับ
พระโสดาบัน แต่นั่นนางตัดสินใจขอบวชในพระธรรมวินัย
พระพุทธองค์ทรงบวชให้แล้วมอบให้เธออยู่ในสำนักของนางภิกษุณี
คืนวันหนึ่งขณะที่เธอกำลังปฏิบัติสมณธรรมอยู่นั้น เธอสังเกตเห็น
เปลวประทีปที่ลุกโผลงขึ้นแล้วหริ่งๆ อยู่อย่างนั้น เธอน้อมเอา
ปรากฏการณ์ธรรมชาตินั้นเข้ามาพิจารณาโดยแยบคายว่า

“สัตว์ทั้งหลายก็ไม่ต่างอะไรกับเปลวประทีปนี้ มีเกิดขึ้นมา
แล้วก็ดับไป ส่วนผู้ใดถึงพระนิพพานแล้ว อาการเกิดดับเช่นนี้
ย่อมไม่มีปรากฏ”

พระพุทธองค์ทรงทราบความคิดของเธอ จึงตรัสสอนเธอว่า

“ถูกแล้วโคตรมี สัตว์ทั้งหลายย่อมเกิดดับเหมือนเปลว
ประทีป ส่วนผู้ถึงพระนิพพานแล้วหาเป็นอย่างนั้นไม่ ความดำรง
อยู่เพียงชั่วคราวของผู้เห็นพระนิพพานประเสริฐกว่าความดำรง
อยู่ถึง ๑๐๐ ปีของผู้ไม่เห็นพระนิพพาน”

ด้วยโยนิโสมนสิการและกัลยาณมิตรคือพระพุทธองค์ที่คอย
ทรงชี้ทางสว่างอยู่ใกล้ๆ ทำให้นางกิสาโคตมีภิกษุณี ได้บรรลु
อริยผลสำเร็จเป็นพระอริยบุคคลระดับพระอรหันต์ ในกาลต่อมา
พระพุทธองค์ทรงยกย่องเธอว่าเป็นเลิศกว่าภิกษุณีสาวิกาทั้งหลาย
สาขา “ผู้ทรงจิวรเศร้าหมอง” อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

“

เราไม่ต้องการถูกปิดตายจากโลก
เพียงเพราะเรามองไม่เห็น
เพราะฉะนั้น
เราจึงต้องทำงานและศึกษา
เพื่อให้ทัดเทียมกับคนอื่น
เพื่อไม่ให้ถูกดูแคลนว่าโง่งมหรือน่าสมเพช
ผมจะทำจนสุดความสามารถ
เพื่อช่วยยกระดับให้พวกคุณ
มีศักดิ์ศรีด้วยความรู้

”

หลุยส์ เบรลล์

จากคนตาบอดสู่คนของโลก

ที่สุสานแพนท็อน ในใจกลางนครปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีร่างไร้วิญญาณของมหาบุรุษของประเทศฝรั่งเศสหลายสิบคนนอนสงบอยู่ที่นี่ ภายใต้การดูแลอย่างดีของรัฐบาล เพื่อเป็น “เกียรติยศ” แก่ผู้วายชนม์ที่ได้รังสรรค์ประโยชน์อันใหญ่หลวงไว้ให้แก่ประเทศและแก่มวลมนุษยชาติ ทุกวัน ที่สุสานแห่งนี้จะมีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเดินทางมาเยี่ยมชมเพื่อทัศนศึกษา ถ่ายรูป ชิมชั๊บบแรง บันดาลใจไม่เคยขาด ท่ามกลางร่างไร้วิญญาณของผู้ทรงเกียรติระดับโลกเหล่านี้ มีชื่อของ “หลุยส์ เบรลล์” รวมอยู่ด้วยคนหนึ่ง หลุยส์ เบรลล์ คือ คนตาบอดเพียงคนเดียวที่ได้รับเกียรติให้เข้าไปรวมอยู่ในสุสานเกียรติยศแห่งนี้ ร่วมกับคนตาดีผู้เป็นมหาบุรุษทั้งหลาย

หลุยส์ เบรลล์ ไม่ใช่คนตาบอดธรรมดาอย่างแน่นอน

หลุยส์ เบรลล์ เกิดเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ค.ศ. ๑๘๐๙ ณ หมู่บ้านแถบชานเมืองปารีสชื่อคูปเฟร์ย์ ในครอบครัวชาวบ้านซึ่งมีฐานะปานกลาง บิดามารดาประกอบอาชีพรับทำขนมและอุปกรณ์สำหรับเทียมม้า นอกนั้นก็ยังมีไร่องุ่นและเลี้ยงสัตว์อย่างไก่ เป็ด วัว จำนวนหนึ่ง

อายุได้ ๓ ขวบ ด้วยความที่กำลังอยู่ในวัยซุกซนอยากรู้ อยากเห็นตามประสาเด็ก เบรลล์จึงถูกเครื่องมือทำขนมของบิดาทิ่มตาข้างหนึ่ง พ่อแม่ตกใจมาก รีบพาเขาไปหาหมอ แต่ด้วยเหตุที่วิทยาการทางการแพทย์ในขณะนั้นยังไม่ก้าวหน้า เป็นเหตุให้ตาของเขาไม่เพียงไม่หายเท่านั้น แต่ยังเกิดอาการติดเชื้อและลุกลามไปยังตาอีกข้างหนึ่ง นั่นเป็นเหตุให้เวลาต่อมาเมื่ออายุเพียง ๕ ขวบ ตาของหลุยส์ก็บอดสนิททั้งสองข้าง นับแต่นั้นเป็นต้นมา เขาจึงต้องมีชีวิตในอีกแบบหนึ่ง ซึ่งโลกของเขาไม่มีวันเหมือนเดิมอีกต่อไป

แต่หลุยส์เป็นคนไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต เขายังคงไม่สิ้นหวัง แม้ชีวิตจะยากลำบากยิ่งขึ้นกว่าเดิม แต่เขาก็มีอัจฉริยภาพติดตัวมาแต่กำเนิด คือ เขาเป็นเด็กเฉลียวฉลาด ใฝ่เรียนใฝ่รู้ แม้จะตาบอดแต่เขาก็มีสัมผัสพิเศษดีกว่าคนทั่วไป ทำให้เขาสามารถจำแนกเสียงผีเสื้อ จำกลิ่นน้ำหอม กลิ่นดอกไม้ จำเสียงนกได้ดีกว่าคนทั่วไปเป็นอันมาก

วันหนึ่ง บาทหลวงชื่อ “ฌาคส์ ปาเลอ” สังเกตเห็นแววจักษุวิยะของเขา จึงเริ่มสอนหลุยส์ให้รู้จักวิชาการต่างๆ มากมาย ทั้งศาสนศาสตร์จากคัมภีร์ไบเบิลหรือวิทยาการอื่นๆ ที่เด็กทั่วไปควรจะได้เรียนรู้ ต่อมาบาทหลวงเห็นว่า หลุยส์เรียนได้เร็วและมีความสนใจใฝ่ศึกษาควรจะได้รับ การส่งเสริม จึงนำหลุยส์ไปฝากเข้าเรียนกับเด็กปกติที่โรงเรียนประจำหมู่บ้าน โชคดีที่ครูใหญ่ใจกว้าง ไม่มีอคติต่อเด็กตาบอด รับเขาเข้าเรียน หลุยส์ปีติยินดีเป็นอย่างมาก เขาเลือกนั่งแถวหน้าสุดเพื่อที่จะได้ฟังคำสอนของครูในแต่ละวิชาอย่างชัดเจน ผลก็คือ เขากลายเป็นเด็กเรียนดีที่แม้แต่เด็กปกติก็ย่ำสู้ไม่ได้ ด้วยผลการเรียนที่ไม่ได้เป็นรองไปกว่าเด็กทั่วไปเลยนี้ ทำให้หลุยส์เชื่อมั่นว่า โลกแห่งการแสวงหาความรู้ของเขาไม่ได้จบสิ้นลงไปพร้อมกับการที่เขาเป็นคนตาบอดแต่อย่างใด ทักษะที่เปี่ยมความหวังเช่นนี้ แสดงออกผ่านสุนทรพจน์ของเขา ตอนหนึ่งในเวลาต่อมาว่า

“เราไม่ต้องการถูกปิดตายจากโลก
เพียงเพราะเรามองไม่เห็น
เพราะฉะนั้น
เราจึงต้องทำงานและศึกษา
เพื่อให้ทัดเทียมกับคนอื่น

เพื่อไม่ให้ถูกดูแคลนว่าโง่เง่าหรือน่าสมเพช
ผมจะทำจนสุดความสามารถ
เพื่อช่วยยกระดับให้พวกคุณ
มีศักดิ์ศรีด้วยความรู้”

ธรรมชาติไม่เคยมอบอะไรให้ใครอย่างครบถ้วน แต่ก็ไม่เคยริบเอาอะไรไปจากใครจนสิ้นเนื้อประดาตัว หลุยส์ เบรลล์ก็เช่นกัน ธรรมชาติริบเอาความสามารถในการเห็นไปจากเขา แต่ไม่ได้ริบเอาความหวัง กำลังใจ และสติปัญญาไปจากตัวเขา แม้จะเสียดวงตาไป แต่ดวงใจของเขายังคงใช้งานได้เป็นอย่างดี หลุยส์ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางครอบครัวที่อบอุ่น และมีกัลยาณมิตรอย่างท่าน บาทหลวงที่คอยแนะนำพร่ำสอนวิทยาการต่างๆ ให้กับเขา

อยู่มาวันหนึ่งท่านบาทหลวงได้ขอให้ขุนนางคนหนึ่งชื่อ “มาควิสตอร์ วิลลิเออร์ส” ซึ่งเป็นนักสังคมสงเคราะห์ชื่อดังเมตตาช่วยเหลือให้หลุยส์ได้เข้าเรียนหนังสือในสถาบันสำหรับคนตาบอดในกรุงปารีส ขุนนางคนนี้เคยเห็นหลุยส์ เบรลล์ หลายครั้งในโบสถ์ จึงรู้สึกเมตตาเขาเป็นพิเศษ ท่านได้เขียนจดหมายฝากหลุยส์ให้เข้าเรียนในสถาบันการศึกษาสำหรับคนตาบอด ทางสถาบันไม่รอช้ารีบรับหลุยส์เข้าเป็นนักเรียนทันที ตอนนั้นเขามีอายุได้ ๑๐ ขวบ (ค.ศ. ๑๘๑๙)

หลุยส์เป็นเด็กเรียนดีอยู่แล้ว ยิ่งเมื่อมาอยู่ในสถาบันการศึกษาชั้นนำเขายังแสดงอัจฉริยภาพออกมาให้เป็นที่ปรากฏได้อย่างรวดเร็ว เขาสามารถเรียนวิชาต่างๆ ทั้งภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไวยากรณ์ รวมทั้งดนตรีได้เป็นอย่างดี จนพ่อแม่ของเขารู้สึกสบายใจที่เห็นแนวโน้มว่าลูกชายคงจะสามารถใช้ชีวิตในโลกมืดได้อย่างไม่เป็นภาระของใครในอนาคตเป็นแน่

ค.ศ. ๑๘๒๑ ตอนนี้อยู่หลุยส์อายุ ๑๓ ปี เขาได้มีโอกาสต้อนรับคนสำคัญคนหนึ่งในชีวิตของเขา คนคนนี้ก็คือนักเขียน “วาเลนติน อาวี” ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนสำหรับคนตาบอดแห่งแรกของโลกที่เขาเรียนอยู่นั่นเอง การมาถึงของวาเลนติน อาวี ผู้ใหญ่ใจดีที่ตาไม่บอด แต่เข้าใจคนตาบอดเป็นอย่างดี จึงอุทิศตนสร้างโรงเรียนสำหรับคนตาบอดขึ้นมาให้คนตาบอดได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เหมือนคนตาดีทั่วไป ได้นำเอา “แรงบันดาลใจ” ครั้งสำคัญมาให้หลุยส์ เบรลล์ จนเขาเกิดความคิดขึ้นมาว่า เขาจะต้องเป็นอีกคนหนึ่งที่ไม่เพียงแต่จะรอรับความช่วยเหลือจากคนตาดีเท่านั้น แต่เขาจะต้องสามารถลุกขึ้นมาช่วยเหลือคนตาบอดด้วยกัน ให้ได้รับการศึกษาและมีอนาคตที่ดีเหมือนกับที่คุณวาเลนติน อาวี ผู้นี้ทำให้อยู่ให้จงได้

ด้วยวัยเพียง ๑๓ ปี หลุยส์ เบรลล์ เริ่มใช้เวลาตอนกลางวันบ้าง ตอนเช้าบ้าง ตอนปิดเทอมบ้าง คิดค้นวิธีที่จะช่วยให้คน

ตาบอดสามารถศึกษาหาความรู้ได้เป็นอย่างดี วันหนึ่งเขาก็ค้นพบว่า หากใช้จุดเพียง ๖ จุด และขีดอีกไม่กี่ขีดมาเป็นสัญลักษณ์ ก็จะทำให้คนตาบอดเพียงแต่ใช้มือคลำก็ทำให้สามารถอ่านออกเขียนได้ได้เป็นอย่างดี ไม่แพ้วิธีการที่ใช้กันอยู่มาแต่เดิม (ก่อนหน้านี้มีอักษรสำหรับคนตาบอดอยู่แล้ว แต่ยังไม่ลงตัวและยังไม่แพร่หลาย)

อักษรพิเศษที่หลุยส์คิดค้นขึ้นมาได้ถูกนำมาทดลองใช้ในโรงเรียน ปรากฏว่าได้ผลเป็นอย่างดี เป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อนๆ ว่ามีประสิทธิภาพช่วยในการศึกษาได้เป็นอันมาก เพราะอักษรจากภูมิปัญญาของหลุยส์สามารถครอบคลุมไปถึงสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ตัวโน้ตดนตรี วิธีจดตัวเลข ยังไม่ต้องพูดถึงว่าทำให้เพื่อนๆ ของเขาสามารถคัดลอกข้อความจากหนังสือเรียนเขียนจดหมาย และจดบันทึกได้อีกด้วย

ค.ศ. ๑๘๒๙ หลุยส์ เบรลล์ ปรับปรุงอักษรที่เขาคิดขึ้นมาให้มีความลงตัวมากยิ่งขึ้น จนสามารถพิมพ์เป็นหนังสือออกมาเล่มหนึ่งชื่อว่า “วิธีการเขียนคำ ดนตรี และบทเพลงทั่วไปโดยการใช้จุดเพื่อการใช้ของคนตาบอดและการจัดทำ” ด้วยหนังสือเล่มนี้เอง สิ่งประดิษฐ์สำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งของโลกที่เกิดจากความคิดริเริ่มของคนตาบอดที่มีอัจฉริยภาพ เป็นยอดเยี่ยมกว่าคนตาดีก็ถือกำเนิดขึ้นมาในโลก

ค.ศ. ๑๘๓๙ หลุยส์ เบรลล์ พัฒนาอักษรสำหรับคนตาบอดให้คนตาบอดและคนตาดีสามารถอ่านออกได้เหมือนกัน ระบบนี้

มีชื่อว่า “เรฟิกราฟี” ผลดีที่เห็นได้ชัดก็คือ นักเรียนตาบอดสามารถใช้อักษรในระบบนี้เขียนจดหมายติดต่อกับพ่อแม่ เพื่อน คนที่รู้จัก โดยที่ทำให้เขาเหล่านั้นสามารถอ่านในสิ่งที่คนตาบอดเขียนมาหาได้ทันที

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๔๔ ซึ่งเป็นวันเปิดโรงเรียนใหม่ ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการสาธิตอักษรเบรลล์ที่หลุยส์พัฒนาขึ้นมา โดยในการนี้ ผู้อำนวยการของสถาบันสอนคนตาบอดได้กล่าวยกย่องชื่นชมว่า สิ่งที่หลุยส์ประดิษฐ์ขึ้นมานั้นคือนวัตกรรมที่ดีที่สุดสำหรับคนตาบอด

สุนทรพจน์และเหตุการณ์ในคราวนี้ ทำให้หลุยส์รู้สึกภูมิใจมากว่า ในที่สุดเขาก็สามารถนำสิ่งที่ตนคิดค้นขึ้นมาให้ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจนได้ เป็นอันว่า อักษรเบรลล์ นวัตกรรมจากคนตาบอดสามารถทะลุกำแพงแห่งการจำกัดทั้งสำหรับคนตาบอดและตาดีได้เป็นผลสำเร็จ สิ่งที่เขาคิดค้นอำนวยความสะดวกยิ่งใหญ่ทั้งคนตาบอดและคนทั่วไปอย่างไม่เป็นที่กังขาของใครๆ อีกต่อไป

ระหว่างที่หลุยส์คิดค้น พัฒนา นวัตกรรมทางปัญญาของเขาเพื่อมอบให้เป็นแสงสว่างแก่ผู้พิการทางสายตาทั่วโลกอยู่นี้ เขายังทำงานเป็นครูสอนหนังสือ เล่นดนตรี และมีความป่วยด้วย

วัณโรคคอยคุกคามอยู่เป็นระยะๆ ในที่สุด หลังจากใช้ชีวิตอย่างคุ่มค่าที่สุด เพราะได้ฝากผลงานที่จะยังประโยชน์ต่อมนุษยชาติในวันข้างหน้าเอาไว้ให้แก่เพื่อนร่วมโลกเหมือนปณิธานที่ตั้งไว้แล้ว วันที่ ๖ มกราคม ค.ศ. ๑๘๕๒ ขณะมีอายุ ๔๓ ปี หลุยส์ เบรลล์ก็จากโลกนี้ไปอย่างสงบ

สองปีหลังจากเสียชีวิตแล้ว อักษรเบรลล์ของหลุยส์ เบรลล์ก็ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการว่า เป็นนวัตกรรมสำหรับคนตาบอดในประเทศฝรั่งเศสที่มีประสิทธิภาพใช้งานได้อย่างสมบูรณ์

ค.ศ. ๑๘๗๘ ที่ประชุมสากลของประชาคมยุโรป ที่จัดขึ้นในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ลงมติอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ อนุมัติให้อักษรเบรลล์เป็นระบบอักษรสำหรับคนตาบอดที่ดีที่สุดที่ควรได้รับการประยุกต์ใช้สำหรับคนตาบอดทั่วโลก ปี ค.ศ. ๑๙๒๙ เริ่มมีการใช้โน้ตดนตรีสำหรับคนพิการโดยผ่านอักษรเบรลล์แพร่หลายไปทั่วโลก และในปีนั้นเช่นกัน ทางารของประเทศอินเดียได้เสนอให้ยูเนสโกประกาศรับรองให้มีการใช้อักษรเบรลล์สำหรับคนตาบอดกับทุกภาษา

นับแต่นั้นเป็นต้นมา อักษรเบรลล์จึงกลายมาเป็นอักษรสากลสำหรับคนตาบอดอย่างเป็นทางการที่มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายไปทั่วทั้งโลก ทุกวันนี้ อักษรเบรลล์ยังคงได้รับการพัฒนา

ให้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีแห่งอนาคตอื่นๆ อีกหลายอย่าง

หลุยส์ เบรลล์ เป็นคนตาบอด แต่เขาก็ได้รับโอกาสดีๆ มากมายในชีวิต เพราะไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค ทั้งก่อนจากโลกนี้ไป ก็ยังได้มอบนวัตกรรมแห่งแสงสว่างแก่คนตาบอดทั่วโลกไว้ให้ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหยั่งยืนอยู่ในโลกนี้อย่างมีศักดิ์ศรี สมกับที่เขาได้เคยประกาศไว้ว่า

“เราไม่ต้องการถูกปิดตายจากโลก
เพียงเพราะเรามองไม่เห็น
เพราะฉะนั้น
เราจึงต้องทำงานและศึกษา
เพื่อให้ทัดเทียมกับคนอื่น
เพื่อไม่ให้ถูกดูแคลนว่าโง่งมหรือน่าสมเพช
ผมจะทำจนสุดความสามารถ
เพื่อช่วยยกระดับให้พวกคุณ
มีศักดิ์ศรีด้วยความรู้”

ชีวิตของหลุยส์ เบรลล์ เป็นชีวิตที่อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่มีใครสบประมาทเขาในฐานะคนตาพิการได้เลย เพราะเขามีความรู้จักคิด มีความสามารถ มีผลงานฝากไว้ให้แก่โลกอย่างยิ่งใหญ่ชนิดที่

โลกไม่กล้าลืมคนอย่างเขา นวัตกรรมจากคนตาบอดอย่างเขา อาจทำให้คนตาดีอย่างพวกเราต้องย้อนกลับมาถามตัวเองว่า ด้วยดวงตาทั้งสองข้างที่ยังคงใช้การได้ดี เราจะฝากอะไรไว้ให้เป็นศักดิ์และเป็นศรีแก่โลกได้บ้าง ?

อัลเฟรด เบอ์นาร์ต โนเบล

จากคนบาปกลายเป็นนักบุญอันดับหนึ่งของโลก

ในโลกนี้มีรางวัลอันทรงเกียรติที่ก่อตั้งขึ้นมาโดยบุคคลและสถาบันต่างๆ มากมายหลายร้อยหลายพันรางวัล บางรางวัลก็มีเงินจำนวนมหาศาลมอบเป็นเกียรติพร้อมกับตัวรางวัลจนทำให้ผู้ได้รับรางวัลสามารถเปลี่ยนสถานภาพจากหลังมือเป็นหน้ามือในชั่วข้ามคืนได้อย่างไม่น่าเชื่อ แต่ทว่าในบรรดารางวัลอันทรงเกียรติบรรดามีอยู่ในโลกทั้งหมดนั้น ไม่ปรากฏว่าจะมีรางวัลใดที่ทรงเกียรติยศสูงสุดและทรงอิทธิพลที่สุดต่อมนุษยชาติเท่ากับ “รางวัลโนเบล”

รางวัลซึ่งทุกปีจะมีผู้เฝ้ารอจับตาดูการประกาศผลในระดับโลก

รางวัลซึ่งผู้ได้รับจะกลายเป็นบุคคลสำคัญของโลกในชั่วพริบตา

รางวัลซึ่งจะส่งอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม สันติภาพ วิธีคิดของประเทศ และส่งผลสะท้อนต่อชะตากรรมของมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

รางวัลซึ่งเมื่อผู้ได้รับรางวัลลาจากโลกนี้ไป ชาวอเมริกัน
ของเขาจะกลายเป็นชาวสำคัญในระดับสากลที่รับรู้กันไปทั่วโลก

ไม่น่าเชื่อว่า รางวัลที่ทรงเกียรติยศและทรงอิทธิพลสูงสุดถึง
เพียงนี้ จะถูกก่อตั้งขึ้นโดยพ่อค้าขายอาวุธสงครามคนหนึ่งชื่อ

“อัลเฟรด เบิร์นาร์ด โนเบล”

อัลเฟรด โนเบล เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๓๓
ที่เมืองสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน บิดาเป็นนักธุรกิจที่มีฐานะ
ล้มลุกคลุกคลานในบ้านเกิดของตัวเอง ต่อมาเดินทางไปแสวงหา
โอกาสจนได้ทำธุรกิจที่ประเทศรัสเซีย ที่รัสเซีย บิดาของโนเบล
ได้รับโอกาสให้สัมปทานธุรกิจเหมืองแร่และเป็นเจ้าของธุรกิจทำ
โรงงานระเบิดและอาวุธสงครามที่เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ธุรกิจ
ขายอาวุธสงครามและการทำระเบิดขายนี้เอง นำเอาความมั่งคั่ง
ร่ำรวยมาสู่บิดาของโนเบลจนเขามีฐานะเป็นมหาเศรษฐีที่มีทั้ง
เงินทองและชื่อเสียง เมื่อเขาประสบความสำเร็จที่รัสเซียแล้ว จึงรับ
ครอบครัวทั้งหมดมาอยู่ที่เซนต์ปีเตอส์เบิร์กด้วยกัน

ระเบิดที่บิดาของโนเบลผลิตนั้น เป็นที่ต้องการของกองทัพ
ของประเทศต่างๆ เป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสงคราม
ไครเมีย รัสเซียคือลูกค้ารายใหญ่ของโรงงานของบิดาของเขา
ระเบิดที่ผลิตจากโรงงานของบิดาของโนเบลนี้ผลิตจากไนโตร
กลีเซอรีน ซึ่งระเบิดง่าย และโรงงานของบิดาของโนเบลเท่านั้นเป็น

ผู้ผูกขาดการผลิต ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อระเบิดไนโตรกลีเซอรีนระเบิด
ขึ้นที่ไหน ไม่ว่าจะในสงครามหรือในการก่อการร้ายแห่งใดในยุโรป
หรือในโลกก็ตาม พ่อของโนเบลมักจะถูกตราหน้าว่าเป็นเจ้าของ
ระเบิดด้วยเสมอไป

ชื่อเสียงของบิดาจึงมาพร้อมกับ “ความเกลียดชัง” หรือ
กล่าวได้ว่าเป็น “ทุกขลาม” ที่ทำให้ครอบครัวรู้สึกเป็นกังวลอยู่ลึกๆ

ต่อมาหลังสงครามไครเมียสงบ รัสเซียแพ้สงคราม อาวุธ
ขายไม่ออก พ่อของโนเบลกลายเป็นบุคคลล้มละลายจนต้อง
อพยพครอบครัวกลับมายังสต็อกโฮล์ม ที่สต็อกโฮล์ม ครอบครัว
ของโนเบลสามารถตั้งตัวได้อีกครั้งหนึ่ง และที่นี้เอง พ่อของโนเบล
ได้จากไปอย่างสงบ มรดกทั้งหมดของครอบครัวจึงตกอยู่กับโนเบล

โนเบลเติบโตมาในโรงงานกับพ่ออยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่อง
ยากที่เขาจะสานต่อกิจการของพ่อ ในยุคของโนเบล เขาพยายาม
แสวงหาวิธีการป้องกันไม่ให้ระเบิดไนโตรกลีเซอรีนระเบิดง่ายๆ อีก
ต่อไป ในที่สุดวันหนึ่งเขาก็ทำสำเร็จ และตั้งชื่อระเบิดที่เขาพัฒนา
ขึ้นมาใหม่ที่ระเบิดได้ยากขึ้น ทว่ากลับทรงอำนาจร้ายแรงกว่า
เดิมหลายเท่าว่า “ระเบิดไดนาไมต์”

การมาของระเบิดไดนาไมต์นำเอาทั้งเงินทอง ชื่อเสียง และ
ความเกลียดชังมาให้โนเบลพร้อมๆ กัน ในเบื้องต้นของการผลิต
ไดนาไมต์ หลายประเทศต่อต้านโนเบลถึงขั้นโรงแรมหลายแห่งไม่

ยอมให้เขาพัก ประเทศอังกฤษไม่อนุญาตให้สินค้าจากโรงงานของโนเบลเข้าประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม โนเบลก็เป็นผู้มีหัวใจแห่งความเป็นนักสู้ชีวิตอยู่ในสายเลือด แม้จะได้รับการต่อต้านหรือถูกเกลียดชัง แต่ด้วยนิสัยพ่อดำ เขาจึงไม่ยอมแพ้ เขาพยายามเดินหน้าเข้าหาชนชั้นนำของประเทศต่างๆ พร้อมกับเปิดเจรจาทางธุรกิจด้วยเงื่อนไขซึ่งยากจะปฏิเสธ

ต่อมา ประเทศที่เคยต่อต้านสินค้าของเขาก็อนุญาตให้เขาเข้าไปตั้งโรงงานผลิตระเบิดขายอย่างเปิดเผย ประเทศเหล่านั้นก็เช่น โปรตุเกส สเปน ฟินแลนด์ อิตาลี ออสเตรีย เยอรมนี ฝรั่งเศส แคนาดา ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศซึ่งเคยต่อต้านเขาอย่างหนักอย่างอังกฤษ

ผลของการเปิดโรงงานผลิตระเบิดและอาวุธสงครามชนิดอื่นตลอดจนประดิษฐ์กรรมอีกหลายอย่าง (แต่ประดิษฐ์กรรมอื่นๆ ไม่เป็นที่จดจำ เพราะไม่ส่งผลกระทบรุนแรงทั้งในทางบวกและลบเท่ากับระเบิด) ทำให้โนเบลกลายเป็นทั้งมหาเศรษฐี นักธุรกิจ และพ่อค้าอาวุธสงครามที่ทั่วโลกรู้จักเขา แต่อย่างไรก็ตาม ในบั้นปลายของชีวิต โนเบลเริ่มสุขภาพอ่อนแอ ป่วยด้วยโรคเรื้อรังหลายโรค และความป่วยไข้ที่สำคัญก็คือ อาการป่วยทางใจจากความรู้สึกผิด เนื่องจากระเบิดที่เขาผลิตขึ้นได้คร่าชีวิตของผู้คนไปมากมายจากทั่วทุกมุมโลก

ผลของความเจ็บป่วยทางกายและทางใจ ทำให้โนเบลเกิดความ “ตื่นรู้” ขึ้นมาในจิตสำนึก เขารู้สึกว่า เขาควรจะต้องทำอะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อเป็นการชดเชยให้กับสันติภาพของมนุษยชาติที่เขามีส่วนอย่างสำคัญ ในการลิดรอนเอาสิ่งนี้ไปจากมวลมนุษยชาติ หลังจากครุ่นคิดเรื่องนี้อยู่เป็นเวลานาน ในที่สุดก่อนจะเสียชีวิตไม่กี่ปี (เขาถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. ๑๘๙๖) เขาจึงตัดสินใจใช้เงินจำนวนมหาศาลจากการขายอาวุธร้ายแรงนั่นเอง มาตั้งเป็น **“มูลนิธิโนเบล”** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมอบรางวัลโนเบลให้แก่ นักวิทยาศาสตร์ที่มีผลงานสร้างสรรค์และรางวัลด้านอื่นๆ อีก ๕ สาขา คือ สาขาฟิสิกส์ เคมี แพทยศาสตร์ วรรณกรรม สันติภาพ และเศรษฐศาสตร์

หลังอัลเฟรด โนเบล จากไป รางวัลที่เขาก่อตั้งขึ้นกลายเป็นรางวัลทรงเกียรติเพียงหนึ่งเดียวของโลกที่ทำให้ผู้ได้รับรางวัลกลายเป็นบุคคลของโลกขึ้นมาอย่างปาฏิหาริย์ รายชื่อของบุคคลที่เคยได้รับรางวัลโนเบลอย่าง แมรี คูรี อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ รพินทรนาถ ฐากูร เฮมิงเวย์ หรือแม้แต่ดาไล ลามะ องค์ชาน ซูจี อัลกอร์ อมาตยา เซน เนลสัน แมนเดลา และพอล ครูกแมน ล้วนเป็นรายนามที่ทำให้รางวัลที่คนบาปอย่างอัลเฟรด โนเบลก่อตั้งขึ้นกลายเป็นรางวัลที่ทรงทั้งศักดิ์ศรี เกียรติคุณ และความสำคัญต่อชะตากรรมของมนุษยชาติมาอย่างยาวนานชนิดข้ามกาลเวลา

ในอดีต อัลเฟรด โนเบล คือชายที่เคยขายอาวุธสงครามให้กับคนบ้าสงครามทั่วโลก และเคยมีส่วนในการพรากเอาสันติภาพสันติสุขไปจากมวลมนุษยชาติจำนวนนับไม่ถ้วน แต่ในปัจจุบันที่ผ่านมากกว่าร้อยปี และท่ามกลางวันเวลาที่กำลังเคลื่อนตัวไปในโลกอนาคตเกินคณานับ เชื่อกันเหลือเกินว่า ในโลกนี้จะยังคงไม่มีรางวัลใดยิ่งใหญ่ไปกว่ารางวัลโนเบลอีกแล้ว

ไม่น่าเชื่อว่า คนบาปจะกลับใจกลายเป็นนักบุญ และมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างสรรค์โลกในหลากหลายสาขาอย่างไม่น่าเชื่อเช่นชายคนนี้

อัลเฟรด โนเบล คืออดีตคนบาปที่รู้ว่า คนเรานั้น ไม่ว่าจะเคยมีอดีตที่มีด่าบอบช้ำ เจ็บปวดเพียงไร แต่คนเราก็สามารถตั้งต้นชีวิตใหม่อย่างมีความหมายต่อมวลมนุษยชาติได้เสมอ ขอเพียงรู้จักที่จะลืมความหลังแล้วตั้งต้นใหม่

แต่คนบาปอีกมากมายในโลกนี้ จะมีสักกี่คนที่คิดอะไรในเชิงสร้างสรรค์ได้เช่นเดียวกับตัวเขา

สถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับรางวัลโนเบล

รางวัลโนเบลเป็นความตั้งใจก่อนเสียชีวิตของ อัลเฟรด โนเบล (Alfred Nobel) นักเคมีชาวสวีเดน ผู้คิดค้นระเบิดไดนาไมต์ ซึ่งรู้สึกเสียใจจากการที่ระเบิดของเขาถูกนำไปใช้ในการคร่าชีวิตมนุษย์ เขาจึงมอบ ๙๔% ของทรัพย์สินมาให้เป็นเงินทุนในรางวัลโนเบล ๕ สาขา (เคมี การแพทย์ วรรณกรรม สันติภาพ และฟิสิกส์)

สำหรับสาขาเศรษฐศาสตร์นั้น ได้เพิ่มเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ (ค.ศ. ๑๙๖๙) โดยธนาคารแห่งชาติสวีเดน โดยชื่ออย่างเป็นทางการคือ Bank of Sweden Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel (รางวัลธนาคารกลางสวีเดน สาขาเศรษฐศาสตร์ ในความทรงจำถึง อัลเฟรด โนเบล) หรือเรียกสั้นๆ ว่า Nobel Memorial Prize in Economics โดยผู้ตัดสินรางวัลคือ

Royal Swedish Academy of Sciences เนื่องจากรางวัลนี้ไม่ได้ อยู่ในความตั้งใจก่อนเสียชีวิตของอัลเฟรด โนเบล ดังนั้นจึงไม่ได้รับเงินรางวัลจากมูลนิธิโนเบล แต่ได้รับเงินจากธนาคารกลางสวีเดน อย่างไรก็ตาม รางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์มีศักดิ์และสิทธิ์ เท่ากับรางวัลในสาขาอื่นๆ การมอบรางวัลนี้ ก็จะมอบในวันเดียวกัน กับรางวัลโนเบลสาขาอื่น โดยมีกษัตริย์สวีเดนเป็นผู้มอบตั้งแต่ปี ๑๙๐๒ เป็นต้นมา ได้รับเหรียญตราและจำนวนเงินเท่าเทียมกัน ซึ่งในตอนแรกนั้นกษัตริย์ออกสการ์ที่ ๒ แห่งสวีเดนทรงไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการมอบรางวัลที่สำคัญสูงสุดระดับประเทศนี้ให้กับคนต่างชาติ แต่สุดท้ายพระองค์ก็ทรงเปลี่ยนพระทัยเนื่องจากทรงเล็งเห็นว่ารางวัลที่สำคัญนี้จะสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ

○ ผู้ได้รับรางวัลที่มีอายุน้อยที่สุด ได้แก่ **ลอเรนซ์ แบรกก์** (William Lawrence Bragg) ได้รับรางวัลโนเบลในสาขาฟิสิกส์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๘ (ค.ศ. ๑๙๑๕) โดยได้รับรางวัลเมื่ออายุเพียง ๒๕ ปี

○ ผู้ได้รับรางวัลที่มีอายุมากที่สุด ได้แก่ **เรย์มอนด์ เดวิส** (Raymond Davis Jr.) ได้รับรางวัลโนเบลในสาขาฟิสิกส์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒) โดยได้รับรางวัลเมื่ออายุ ๘๘ ปี แต่เรย์มอนด์ เดวิสได้เสียชีวิตลง หลังจากได้รับรางวัลเพียง ๔ ปีต่อมา

องค์กรและบุคคลได้รับรางวัลบ่อยครั้งที่สูง ได้แก่

○ องค์กรที่ได้รับรางวัลโนเบลมากที่สุด ได้แก่ **สภาวิทยาศาสตร์** โดยได้รับรางวัลโนเบลในสาขาสันติภาพในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ (ค.ศ. ๑๙๑๗) พ.ศ. ๒๔๘๗ (ค.ศ. ๑๙๔๔) และ พ.ศ. ๒๕๐๖ (ค.ศ. ๑๙๖๓)

○ **มารี กูรี** ได้รับรางวัลในสาขาฟิสิกส์ ร่วมกับ **อองตวน อองรี เบ็กเกอเรล** เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๖ (ค.ศ. ๑๙๐๓) และได้รับรางวัลโนเบลอีกครั้งในสาขาเคมี ร่วมกับ **ปีแยร์ กูรี** เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔ (ค.ศ. ๑๙๑๑)

○ **จอห์น บาร์ดีน** ได้รับรางวัลโนเบลสาขาฟิสิกส์ ๒ ครั้ง ได้แก่ ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ (ค.ศ. ๑๙๕๖) และ พ.ศ. ๒๕๑๕ (ค.ศ. ๑๙๗๒)

○ **ลินุส คาร์ล พอลลิง** ได้รับรางวัลโนเบลในสาขาเคมี ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ (ค.ศ. ๑๙๕๔) และได้รับรางวัลโนเบลอีกครั้งในสาขาสันติภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ (ค.ศ. ๑๙๖๒)

○ **เฟรดเดอริก แชนเงอร์** ได้รับรางวัลโนเบลในสาขาเคมี ๒ ครั้ง ได้แก่ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) และ พ.ศ. ๒๕๒๓ (ค.ศ. ๑๙๘๐)

ตระกูลที่ได้รับรางวัลโนเบลมากที่สุด ได้แก่ ตระกูล "กูรี" โดยมีผู้ได้รับรางวัลโนเบลทั้งหมด ๓ คน ได้แก่

○ **ปีแยร์ กูรี และ มารี กูรี** ได้รับรางวัลโนเบลเคมี ในปี **พ.ศ. ๒๔๔๖** (ค.ศ. ๑๙๐๓) และต่อมา

○ **อีแรน โฉลิออต-กูรี และ เฟรเดริก โฉลิออต** ผู้เป็นสามี ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเคมี ในปี **พ.ศ. ๒๔๗๘** (ค.ศ. ๑๙๓๕)

ผู้ที่ปฏิเสธการเข้ารับรางวัลโนเบล ได้แก่ **ฌอง ปอล ซาร์ด** ซึ่งปฏิเสธการเข้ารับรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรม ในปี **พ.ศ. ๒๕๐๗** (ค.ศ. ๑๙๖๔) และ **เล ดูก โถ** ซึ่งปฏิเสธการเข้ารับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ในปี **พ.ศ. ๒๕๑๖** (ค.ศ. ๑๙๗๓)

ผู้เข้ารับรางวัลโนเบล ๗๖๓ ราย แบ่งเป็นเพศชาย ๗๓๐ ราย และ เพศหญิงมีเพียง ๓๓ ราย*

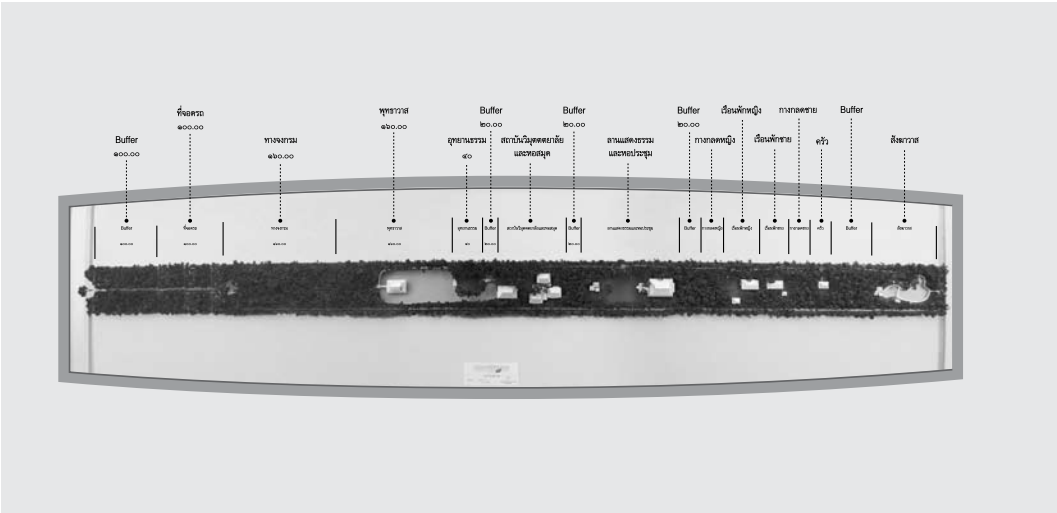
* สถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับรางวัลโนเบล ข้อมูลอ้างอิงจากวิกิพีเดีย-สารานุกรมเสรี

ภาค ๓

วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงจากชีวิตของบุคคลสำคัญ

ชื่อ	ก่อน/Before พบกัลยาณมิตร/คิดไม่เป็น	หลัง/After พบกัลยาณมิตร/คิดเป็น
พระเจ้าอโศกมหาราช	อโศกทมิฬผู้กระหายสงคราม ใช้นโยบายสงครามวิชัย เป็นที่เกลียดชัง เป็นทรราช	อโศกผู้ทรงธรรม ใช้นโยบายธรรมวิชัย เป็นที่รัก เป็นมหาราช
องคุลิมาล	ฆาตกรชื่อดัง โหดร้าย ปู้ฤษณ	พระอรหันต์ เปี่ยมเมตตา อารยชน
กิสาโคตมี	วิกัลจริต ยึดติดถือมั่น ปู้ฤษณ	พระอรหันต์ ปล่อยวาง อารยชน
หลุยส์ เบรลล์	คนตาบอด ช่วยตัวเองแทบไม่ได้ คนธรรมดา	ผู้สร้างอักษรเบรลล์ ช่วยคนตาบอดทั่วโลก คนของโลก
อัลเฟรด โนเบล	พ่อค้าอาวุธสงคราม เห็นแก่ตัว คนธรรมดา	นักมนุษยธรรม เห็นแก่ส่วนรวม คนของโลก

แบบจำลองวัดป่าวิมุตตยาลัย

บนเนื้อที่ ๑๐๐ ไร่ ณ รังสิตคลอง ๑๔

มุ่งขับเคลื่อนเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก (Applied Buddhism)

ภายใต้วิสัยทัศน์ “พุทธศาสนาไทยก้าวไกลเพื่อสันติภาพโลก”

พัฒนาวัดให้เป็นแหล่ง “ความรู้” (wisdom) คู่ “ความตื่น” (mindfulness)

วัดป่าวิมุตตยาลัย

ความเป็นมา

ยุคที่ ๑ : ธรรมะติดปีก

นับแต่สำเร็จการศึกษาปริญญาธรรม ๙ ประโยค (พ.ศ.๒๕๔๓) และพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในปี พ.ศ.๒๕๔๖ แล้ว **พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี** หรือ **ท่าน ว.วชิรเมธี** ได้อุทิศตนทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกครบวงจรทั้งโดยการเทศน์ การสอน การผลิตผลงานทางวิชาการ การเขียนหนังสือธรรมะ ออกเผยแผ่โดยใช้ภาษาร่วมสมัย การทำรายการธรรมะทางโทรทัศน์ วิทยู และ การเปิดเว็บไซต์ธรรมะ (vimuttayalaya.net) ตลอดจนการเดินทางไป ปาฐกถา และสอนสมาธิภาวนาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จนก่อให้เกิดความสนใจธรรมะในหมู่ประชาชนแทบทุกกลุ่มอย่างกว้างขวาง ก่อเกิดเป็นกระแส “**ธรรมะติดปีก, ธรรมะอินเทอร์เน็ต, ธรรมะประยุกต์**” อย่างแพร่หลาย ต่อมาเมื่อปริมาณงานเพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้สนใจธรรมะ ทำให้ท่าน

ตัดสินใจก่อตั้ง “สถาบันวิมุตตยาลัย” (Vimuttayalaya Institute) ซึ่งเป็น “สถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาสันติภาพโลก” ขึ้นมาขับเคลื่อนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเชิงรุกต่อไปเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๐

ยุคที่ ๒ : สถาบันวิมุตตยาลัย

สถาบันวิมุตตยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาทางเลือก มีวิสัยทัศน์ในการทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกครบวงจร โดยมีภารกิจ ๔ ประการคือ

(๑) การศึกษา	(จัดตั้งโรงเรียนเตรียมสามเณร)
(๒) การเผยแผ่	(เผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกทุกรูปแบบ)
(๓) การพัฒนาสังคม	(ร่วมแก้ปัญหาสังคมไทยโดยใช้พุทธธรรม)
(๔) การสร้างสันติภาพโลก	(สอนสมาธิภาวนาทั้งในไทยและต่างประเทศ)

การทำงานในรูปแบบสถาบันวิมุตตยาลัยของพระมหาภูมิจัย วชิรเมธี ทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีประสิทธิภาพ เป็นระบบ และอำนวยความสะดวกโน้มน้าวจิตใจแก่สังคม ประเทศชาติเป็นอย่างมาก ทำให้มีสถาบันองค์กรต่างๆ ถวายรางวัลแก่พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี จำนวนมาก เช่น รางวัลพระธรรมทูตผู้มีผลงานดีเด่นระดับโลก จากองค์กรยุวพุทธสงฆ์โลก (WBSY) ซึ่งถวายโดย ฯพณฯ มหินทระ ราชปักษะ ประธานาธิบดี

แห่งประเทศไทย, รางวัลเสมาธรรมจักรทองคำ สาขาผู้นิพนธ์หนังสือพระพุทธศาสนาดีเด่น จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, รางวัลเกียรติคุณสัมพันธสัมพันธ์เงิน จากสำนักนายกรัฐมนตรี, รางวัลสุดยอดนักคิด ประจำปี ๒๕๕๒ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย, รางวัลนักเขียนบทความดีเด่นแห่งปี จากมูลนิธิอายมุงคูล โสณกุล, รางวัลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาดีเด่น จากมูลนิธิจำนงค์ ทองประเสริฐ เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน และได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ใน ๑๐๐ บุคคลผู้เป็นต้นแบบจากหนังสือ a day เป็นต้น

ยุคที่ ๓ : วัดป่าวิมุตตยาลัย (พุทธศาสนาไทยเพื่อสันติภาพโลก)

ผลแห่งการอุทิศตนทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ทำให้มีผู้ได้รับประโยชน์จากธรรมะที่เผยแผ่โดยพระมหาภูมิจัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) แพร่หลายออกไปทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ ทำให้ศิษยานุศิษย์ซึ่งเห็นคุณค่าของงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก (Applied Buddhism) ได้ร่วมกันแสวงหาที่ดินจำนวนหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นสำนักงานกลาง สำหรับขับเคลื่อนงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรง นั่นจึงเป็นที่มาของการน้อมถวายที่ดินจำนวน ๑๐๐ ไร่ โดย **คุณยายทัศนีย์ บุรุษพัฒน์** (อดีตเจ้าของโรงเรียนปริญาทิพย์) ซึ่งที่ดินดังกล่าวมีโฉนดอยู่ ณ รังสิตคลอง ๑๔ ต.หนองสามวังใต้ อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี แต่ **พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)** เพื่อให้พัฒนาเป็น “**วัดป่าวิมุตตยาลัย**” อันจักเป็นศาสนสถานสำคัญสำหรับการทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก จากเมืองไทยสู่ประชาคมโลกต่อไปในอนาคต

ติดต่อขอรับเป็นเจ้าภาพสิ่งปลูกสร้างพื้นฐานของวัดป่าวิมุตตยาลัย
ตามกำลังศรัทธา ที่สถาบันวิมุตตยาลัย www.vimuttayalaya.net
E-mail : wvmedhi@yahoo.com โทรศัพท์ ๐๘-๑๘๘๙-๐๐๑๐,
๐๘-๔๔๑๑-๗๒๓๕, ๐๘-๗๐๘๐-๗๗๗๙, ๐๘-๙๘๙๓-๒๑๓๖,
๐ ๒๔๒๒-๙๑๒๓ โทรสาร ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๘ หรือบริจาคสร้างอาคาร
วิปัสสนากรรมฐาน ได้ที่บัญชี พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (โครงการวัดป่าขนเมือง)
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาสิริราช บัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๐๑๖-๔๑๖๗๖-๔